

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

**Přípravenost obyvatelstva na úkoly
ochrany obyvatelstva**

**Population Preparedness for the Tasks of
Protection of the Population**

Diplomová práce

Studijní program: Civilní nouzové plánování

Autor diplomové práce: Bc. Martin Pazdera

Vedoucí diplomové práce: kpt. Mgr. Tomáš Podskalský

Kladno 2022

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Pazdera** Jméno: **Martin** Osobní číslo: **473897**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Civilní nouzové plánování**

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:

Přípravenost obyvatelstva na úkoly ochrany obyvatelstva

Název diplomové práce anglicky:

Population Preparedness for the Tasks of Protection of the Population

Pokyny pro vypracování:

Předmětem diplomové práce bude znalost obyvatelstva v oblasti ochrany obyvatelstva a jeho připravenost na plnění opatření vyplývajících z úkolů ochrany obyvatelstva při mimořádných událostech. Teoretická část bude zaměřena obecně na systém ochrany obyvatelstva a jednotlivá opatření ochrany obyvatelstva. Zejména se bude věnovat základním úkolům civilní ochrany, a to varování, evakuaci, ukrytí a nouzovému přežití. V praktické části bude provedena SWOT analýza systému ochrany obyvatelstva v České republice. Dále bude proveden výzkum pomocí dotazníkového šetření mezi 100 respondenty, který se zaměří na znalost úkolů ochrany obyvatelstva, a to mezi obyvateli, kteří prošli brannou výchovou, a žáky 2. stupně základní školy. Výstupem práce bude komparace výsledků mezi rozdílnými věkovými skupinami obyvatel a zhodnocení, zda je potřeba zavést do dnešních učebních osnov období branné výchovy.

Seznam doporučené literatury:

- [1] KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, FOLWARCZNY, Libor, KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, ml., Ochrana obyvatelstva, ed. 2. aktualiz., Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013, 177 s., ISBN 978-80-7385-134-7
- [2] ŠAFR, Gustav a kol., Ochrana obyvatelstva v případě krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru II, Brno: Tribun EU, 2014, ISBN 978-80-263-0724-2
- [3] HRADIL, Jaroslav, MIKA, Otakar, J., MUSIL, Miroslav, SVOBODA, Bohuslav, RAK, Jakub, VIČAR, Dušan, Základy ochrany obyvatelstva v české republice: odborná monografie, Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení, 2018, ISBN 978-80-7454-774-4

Jméno a příjmení vedoucí(ho) diplomové práce:

kpt. Mgr. Tomáš Podskalský

Jméno a příjmení konzultanta(ky) diplomové práce:

Datum zadání diplomové práce: **04.10.2021**

Platnost zadání diplomové práce: **22.09.2023**

doc. Mgr. Zdeněk Hon, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. MUDr. Jozef Rosina, Ph.D., MBA
děkan

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Přípravenost obyvatelstva na úkoly ochrany obyvatelstva vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Kladně dne 11.05.2022

.....
Bc. Martin Pazdera

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou děkuji vedoucímu své práce, kpt. Mgr. Tomáši Podskalskému, především za odborné vedení a za ochotnou a trpělivou spolupráci při tvorbě diplomové práce. Také bych chtěl poděkovat za rady, připomínky a cenné informace, kterých si velmi vážím a které mi značně pomohly.

Mé poděkování patří i Základní škole Amálská 2511 Kladno, která mi umožnila provést výzkum mezi žáky základní školy, a všem respondentům, kteří mi vyplněním dotazníku pomohli ve sběru potřebných dat a k dokončení práce.

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá připraveností obyvatelstva na úkoly ochrany obyvatelstva.

Teoretická část obsahuje historii ochrany obyvatelstva na území České republiky a její vývoj až po současnost. V této části je uveden i stručný popis současného systému ochrany obyvatelstva a základní legislativní normy pro tuto oblast. Zmiňuje i koncepci ochrany obyvatelstva a stručně charakterizuje základní opatření ochrany obyvatelstva.

Praktická část obsahuje SWOT analýzu současného systému ochrany obyvatelstva a stručný popis historie branné výchovy na našem území. Hlavní částí je pak výzkum provedený pomocí dotazníkového šetření mezi dvěma skupinami obyvatel – současní žáci základních škol a obyvatelé, kteří absolvovali brannou výchovu. V praktické části a následně v diskusi jsou získaná data a výsledky porovnávány a vyhodnocovány v grafech i slovně. V diskusi je na základě vlastního názoru zhodnoceno, zda by se branná výchova měla vrátit do školních osnov. Mimo to jsou navržena opatření, která by mohla vést ke zlepšení současného stavu.

Výsledky výzkumu ukazují na to, že znalosti obyvatelstva z hlediska ochrany obyvatelstva a z hlediska zásad chování při mimořádných událostech jsou poměrně slušné. Lepších výsledků dosáhla na základě procentuální celkové úspěšnosti skupina dospělých obyvatel, kteří na základní škole prošli výukou branné výchovy.

Klíčová slova

Ochrana obyvatelstva; civilní ochrana; koncepce ochrany obyvatelstva; opatření ochrany obyvatelstva; branná výchova

ABSTRACT

This diploma thesis focuses on population and its preparedness on fulfilling the tasks of population protection.

Theoretical part includes history of population protection in the Czech Republic and its evolution to the present day. Here is also stated a brief characteristic of today's system of population protection and legislative standards for this field. Conception of population protection is also mentioned and basic concepts of population protections as well.

Practical part contains SWOT analysis of current population protection system and brief history of civil defence education in our country. Main part is the research made by using questionnaires split between two population groups – current elementary school pupils and citizens who have gone through civil defence education. In practical part and the subsequent discussion gathered data and results are compared and evaluated in charts and verbally. In discussion there is said whether or not we should reinconporate civil defence education into school curriculums. Aside from that there are also suggested possible measures which could improve current state of population protection.

Results of the research show that public knowledge of population protection based on their behaviour during emergency event is pretty decent. The results were better with the adult population group who have gone through civil defence education.

Keywords

Population protection; civil protection; conception of population protection; population protection measures; civil defence education

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Cíle práce a hypotézy	11
3	Přehled současného stavu.....	12
3.1	Historie ochrany obyvatelstva na našem území	12
3.1.1	Ochrana obyvatelstva po 1. světové válce.....	12
3.1.2	Ochrana obyvatelstva ve 2. světové válce.....	13
3.1.3	Ochrana obyvatelstva po 2. světové válce	13
3.1.4	Ochrana obyvatelstva po roce 1989.....	15
3.2	Současný systém ochrany obyvatelstva v ČR.....	16
3.3	Základní legislativa ochrany obyvatelstva v ČR.....	17
3.3.1	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.....	18
3.3.2	Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky	18
3.3.3	Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.....	18
3.3.4	Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů	19
3.3.5	Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (krizový zákon)	19
3.3.6	Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.....	20
3.3.7	Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně	20
3.3.8	Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích	20

3.3.9	Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).....	21
3.3.10	Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému	21
3.3.11	Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva	21
3.3.12	Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)	22
3.4	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030	22
3.5	Vybraná opatření ochrany obyvatelstva	26
3.5.1	Varování.....	26
3.5.2	Evakuace.....	29
3.5.3	Ukrytí.....	31
3.5.4	Nouzové přežití obyvatelstva.....	33
4	Metodika.....	35
5	Výsledky.....	36
5.1	SWOT analýza systému ochrany obyvatelstva	36
5.2	Historie branné výchovy v ČR	39
5.3	Dotazníkové šetření.....	41
6	Diskuze	71
7	Závěr	84
8	Seznam použitých zkratk.....	85
9	Seznam použité literatury	86

10	Seznam použitých obrázků	90
11	Seznam použitých tabulek.....	92

1 ÚVOD

Vývoj lidské společnosti se od jeho počátku prolíná s vývojem přístupu lidstva k vlastní ochraně a bezpečnosti. Mimo ochranu proti násilnostem, jako jsou ozbrojené střety, které lidstvo provází celou jeho historií, museli lidé řešit i ochranu proti událostem vzniklým působením přírodních živlů, například povodně či zemětřesení. Později se s vývojem společnosti rozvíjela i technologie a ve snaze o zlepšení životních podmínek vznikala nová odvětví, např. průmyslová výroba, chemie, doprava apod., která s sebou přinášela širokou škálu antropogenních mimořádných událostí, tedy událostí vzniklých působením člověka.

Vzhledem k velkému množství potencionálních hrozeb pro obyvatelstvo musí mít každá společnost přijatý soubor multiresortních opatření, která zajišťují ochranu života, zdraví a majetku obyvatelstva a životní prostředí. Za plnění těchto činností a úkolů v České republice (dále jen ČR) odpovídají nejen orgány veřejné správy, ale také právnické osoby, podnikající fyzické osoby a sami občané.

Ochrana obyvatelstva (dále jen OO) je nezbytnou součástí každé rozvinuté společnosti, a to zejména v dnešní době, kdy naturogenních a antropogenních hrozeb přibývá. Téma zabývající se připraveností obyvatelstva na plnění úkolů OO jsem si vybral nejen z vlastního zájmu, ale i díky aktuálnosti a vlastnímu přesvědčení, že se jedná o téma důležité a každý občan by v této problematice měl mít alespoň základní znalosti.

2 CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

Teoretická část této práce má za úkol stručně a jasně popsat a charakterizovat systém OO v ČR. Zabývat se bude z počátku historií a vývojem OO na našem území a postupně přejde po současný stav. Ve zbytku teoretické části si kladu za cíl seznámit čtenáře s důležitými legislativními normami, které se týkají OO, a zmínit se i o koncepci OO, která je základním nelegislativním dokumentem pro tuto oblast. V závěru teoretické části chci uvést vybraná opatření OO a stručně je popsat.

Cílem praktické části práce je zejména provedení výzkumu pomocí dotazníkového šetření, a to ke zjištění znalostí obyvatel v oblasti OO u dvou rozdílných věkových skupin, kterými jsou žáci základní školy (dále jen ZŠ) a lidé, kteří absolvovali na ZŠ brannou výchovu. Provedený výzkum a komparace jeho výsledků bude sloužit k potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz. Práce má za úkol na základě výsledků a nasbíraných dat z dotazníkového šetření porovnat znalosti obou skupin a na jejich základě zhodnotit aktuální stav, zda je v dnešní době potřeba začlenit do učebních osnov období branné výchovy, a popřípadě navrhnout patřičná opatření k nápravě. V praktické části si také kladu za cíl provést SWOT analýzu systému OO.

Stanovené hypotézy:

H0₁ – Lidé, kteří na základní škole absolvovali výuku branné výchovy, mají větší znalosti v oblasti ochrany obyvatelstva, než současní žáci základních škol.

H0₂ – Celková připravenost obyvatelstva ČR z hlediska ochrany obyvatelstva je nedostatečná.

3 PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Historie ochrany obyvatelstva na našem území

S vývojem společnosti se vyvíjely i hrozby, kterým lidská populace musela čelit. Z historického hlediska se lidstvo v prvopočátcích potýkalo zejména s naturogenními hrozbami, tedy mimořádnými událostmi způsobenými přírodními živly, ať už se jednalo o povodně, sopečnou činnost nebo zemětřesení. Takovým událostem se předcházelo, na základě zkušeností předchozích generací, zejména vhodnou dislokací obydlí. Podobně prostá řešení se nabízela i v dalším vývoji lidstva, kdy se mezi hrozby přidaly ozbrojené střety a válečné konflikty. V dobách těchto násilností se ochrana populace řešila např. přesunem obyvatelstva, budováním chráněných oblastí využitím okolního prostředí (např. jeskyně, údolí, kopce) nebo později budováním opevnění kolem měst. [1, 2]

S vývojem lidské společnosti je úzce spjat i vývoj nových činností a aktivit člověka, které vedly ke zvýšení životní úrovně. Po rozvoji průmyslu a postupné integraci obyvatelstva do měst se k dosavadním hrozbám přidaly i hrozby antropogenní, tedy hrozby vzniklé činností člověka. Mezi ty můžeme řadit např. havárie v průmyslové výrobě. [1, 2]

3.1.1 Ochrana obyvatelstva po 1. světové válce

Velkým mezníkem ve vývoji OO byla 1. světová válka. Velký válečný konflikt připravil o život cca. 10 milionů osob. Na konci 1. světové války, na přelomu let 1917 a 1918, také vznikla epidemie španělské chřipky, jejímž následkem zemřelo dalších odhadem 30-40 milionů osob. Proto v poválečném období byla snaha o ochranu civilního obyvatelstva, a to i s ohledem na rozmach průmyslové chemie a letectví. Na přelomu dvacátých

a třicátých let 20. století panovala v tehdejší Československé republice politická nestabilita a existovala hrozba anexe pohraničí. V průběhu třicátých let následně vznikla i hrozba dalšího válečného konfliktu. V reakci na vývoj událostí byl v Československé republice přijat zákon č. 82/1935 Sb., o ochraně a obraně proti leteckým útokům. [1, 3]

Až vznikem výše uvedeného zákona se povinnosti v rámci OO přenesly na veřejnou správu, jelikož do té doby byla od roku 1929 veškerá činnost provozována dobrovolně, pod správou civilní organizace Ústřední výbor obrany obyvatelstva. Tu nahradila organizace Civilní protiletecké ochrany (dále jen CPO), ústředně řízená Ministerstvem vnitra. [1, 3]

3.1.2 Ochrana obyvatelstva ve 2. světové válce

Po vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava vešly na našem území v platnost německé zákony a nařízení, které ovlivnily i OO. V roce 1940 byla CPO svěřena protektorátní policii. V průběhu války se civilní ochrana řešila prioritně při leteckých útocích a k opatřením patřilo např. zatemňování oken, odstraňování hořlavých materiálů z půd, zřizování krytů apod. Mezi hlavní úkoly CPO patřilo také varování obyvatelstva výstražnou službou. [1, 3]

3.1.3 Ochrana obyvatelstva po 2. světové válce

Reakcí na konec 2. světové války byla minimalizace opatření OO. Likvidace zařízení a materiálů protiletecké ochrany vedla až k situaci, kdy v roce 1947 Československo neposkytovalo ani minimální OO před nepřátelskými leteckými útoky. Až únorový státní převrat v roce 1948 zásadně změnil vnímání OO. Byla stanovena nová koncepce a do plánu na další léta byla prosazena částka 2,1 mld. Kčs na civilní ochranu. V roce 1951 bylo přijato *Vládní usnesení o civilní obraně*, jehož obsahem bylo zřízení civilní obrany zejména před

vzdušnými útoky, přidělení civilní obrany do gesce Ministerstva vnitra a další náležitosti. [1, 3]

Od roku 1958 se civilní obrana začala zaměřovat na nový druh hrozby, a to použití zbraní hromadného ničení, především pak zbraní jaderných. Vládní usnesení z roku 1951 nemohlo nadále plnit funkci právní normy, tudíž bylo v roce 1958 přijato nové *Usnesení vlády Republiky československé č. 49 o civilní obraně Republiky československé s přílohou Směrnice o civilní obraně Republiky československé*, které ovšem nezměnilo základní principy civilní obrany. Mezi základní úkoly civilní obrany vytyčené novým vládním usnesením patřilo seznamování obyvatel se způsoby ochrany zahrnující provádění školení a výcviků, příprava evakuace, budování zvláštních staveb civilní obrany nebo včasné varování obyvatelstva. [1, 3]

Padesátá a šedesátá léta dvacátého století jsou spojena s budováním úkrytů pro obyvatelstvo a vytváření zásob prostředků individuální ochrany. Za hlavní opatření OO v této době se považovala evakuace, jelikož bylo zřejmé, že úplnou ochranu proti zbraním hromadného ničení zabezpečit nelze. Významnou právní normou v oblasti OO byl i zákon č. 73/1973 Sb., o *branné výchově*. Ačkoliv v minulosti byla několikrát projevena snaha o zavedení povinné branné výchovy, považuje se za významný milník v historii branné výchovy právě až přijetí zákona v roce 1973. Tento zákon platil až do roku 1991. [3, 4, 5]

Z gesce Ministerstva vnitra byla civilní obrana odebrána v roce 1976. Od 1. ledna tohoto roku spadala civilní obrana pod Ministerstvo obrany, což vytvořilo podmínky pro plné zabezpečení úkolů v období branné pohotovosti státu. Po výstavbě úkrytů z padesátých a šedesátých let vystřídalo evakuaci, jakožto hlavní způsob OO, ukrytí, avšak evakuace byla nadále

považována za jeden ze zásadních pilířů OO. Teprve od zhruba poloviny osmdesátých let byly vytvářeny podmínky pro užití civilní obrany i v době míru, a to při mimořádných událostech nevojenského charakteru (naturogenní a antropogenní mimořádné události). [1, 3]

3.1.4 Ochrana obyvatelstva po roce 1989

Po politických změnách v roce 1989 bylo potřeba najít nový systém OO, který bude efektivní v souladu s mezinárodně-politickými i vnitrostátními změnami. Systém OO se začal přetvářet z obrany proti mimořádným událostem vojenského charakteru na civilní ochranu v mírových podmínkách. Činnosti spojené s přípravou na válečný konflikt (např. branná výchova) byly postupně rušeny a civilní ochrana byla implementována do mezinárodních struktur. Od roku 1990 se systém OO postupně transformoval v systém fungující při mimořádných událostech nevojenského charakteru. Užším výkladem civilní obrany byl zaveden pojem civilní ochrana. V březnu roku 1993 vláda ČR přijala *usnesení č. 126*, ve kterém byly zahrnuty Opatření civilní ochrany ČR. Dnem 31. prosince 1993 došlo ke zrušení dosavadních štábů civilní ochrany okresů a statutárních měst a od 1. ledna 1994 převzaly správu nad úkoly civilní ochrany oddělení ochrany, které byly vytvořeny na okresních úřadech a magistrátech měst. [1, 3]

Na začátku roku 1999 přijala vláda ČR usnesení, které převedlo výkon státní správy ve věcech civilní ochrany zpět do působnosti Ministerstva vnitra, a to s platností od 1. ledna 2000. S ohledem na postup transformace bylo dalším usnesením vlády ze dne 5. ledna 2000 odsouhlaseno, že převod civilní ochrany do gesce Ministerstva vnitra bude platný k 1. lednu 2001. Tímto datem zároveň začíná účinnost tzv. krizových zákonů. Přijetím těchto zákonů byla OO podpořena zákonnými normami. Jednalo se zejména o *zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších*

předpisů, a zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). Dalšími dokumenty, které sehrály roli v novodobých počátcích OO, byly Koncepce ochrany obyvatelstva z roku 2002 a Bezpečnostní strategie ČR z roku 2003. [1, 3]

3.2 Současný systém ochrany obyvatelstva v ČR

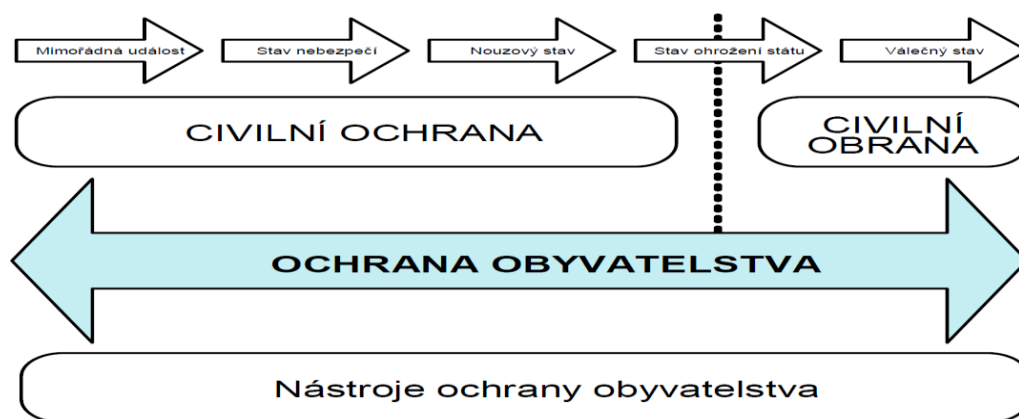
OO je dle Bezpečnostní strategie ČR považována za jeden ze základních pilířů systému bezpečnosti státu. Bezpečnost státu stojí na zajištění bezpečnosti jednotlivce a zabezpečení funkce společnosti. K uplatnění tohoto principu je zapotřebí zajistit funkčnost pověřených orgánů státní správy a samosprávy, právnických a podnikajících fyzických osob a také celkový rozvoj nástrojů sloužících k posílení bezpečnosti a OO. [6]

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, definuje OO jakožto plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, ukrytí, evakuace a nouzové přežití obyvatelstva. Systém OO je ovšem multiresortní disciplínou a nelze ho chápat pouze jako plnění těchto úkolů, které vychází z Ženevských úmluv z 12. srpna 1949. Všechny dotčené orgány veřejné správy, právnické a podnikající fyzické osoby a občané mají soubor činností a úkolů, jejichž plnění vede k zabezpečení ochrany života, zdraví a majetku obyvatel a životního prostředí. Roli koordinátora v této oblasti plní Ministerstvo vnitra. [6, 7, 8]

Jelikož OO už není chápána jen jako ochrana před válečnými konflikty a vojenskými útoky, ale využívá se i při mimořádných událostech a krizových situacích naturogenních a antropogenních, tak se vedle opatření civilní ochrany řadí i další úkoly, jako je např. budování kritické infrastruktury a její ochrana, sebeochrana a vzájemná pomoc obyvatelstva apod. Civilní ochrana a civilní obrana je úzce spjata v rámci systému OO (viz obrázek 1.) Všechna tyto opatření

mají za úkol nejen minimalizovat dopady mimořádných událostí a krizových situací na obyvatelstvo a životní prostředí, ale působí i jako preventivní nástroj k předcházení těmto situacím a k přípravě na ně. [3, 6]

Obr. 1-Vztah OO, civilní ochrany a civilní obrany. Zdroj: [6]

Ve většině evropských zemí je pojetí OO totožné jako v ČR. V řadě z nich se nevyskytuje pouze pojem OO, ale i civilní nouzové plánování a krizové řízení, nebo je systém OO ztotožňován se systémem civilní ochrany či obrany. Na úrovni orgánů Evropské unie proběhlo ujednání, které OO definovalo jako bezpečnostní oblast organizovanou na uvedených základních principech. Ve výčtu principů se objevuje např. že starost o ochranu obyvatel náleží státu, ústředním orgánem je jedno ministerstvo (zpravidla Ministerstvo vnitra), odpovědnost za OO je rozdělena na všechny úrovně státní veřejné správy nebo že k účinnější sebeochraně obyvatelstva napomáhá široká informovanost obyvatel o ochranných opatřeních. [3]

3.3 Základní legislativa ochrany obyvatelstva v ČR

Systém OO v ČR je ukotven v právních normách současného právního řádu ČR. Tyto zákony, vyhlášky a nařízení nejen že vytváří základní podmínky pro funkčnost systému zabezpečujícího OO, ale také ukládají úkoly všem dotčeným

orgánům, od ústředních správních úřadů až po občany. V legislativě je myšleno na široké spektrum událostí, které mohou ohrozit bezpečnost obyvatelstva, a tak zahrnuje situace od přírodních katastrof (povodně, lesní požáry, vichřice), přes epidemie a epizootie, až po havárie v jaderném průmyslu, chemickém průmyslu a další technologické katastrofy. Myšleno je i na situace související s vnitřní bezpečností, teroristické útoky a válečné konflikty. [3, 9, 10]

3.3.1 Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Ústava ČR definuje základní zásady ústavního zřízení a uvádí, že válečný stav je vyhlášen parlamentem. Upravuje podmínky pro vysílání ozbrojených sil ČR, které má ve své kompetenci vláda, a pro pobyt cizích ozbrojených sil na území ČR. [1, 11]

3.3.2 Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

V zákoně o bezpečnosti ČR je specifikován bezpečnostní systém ČR. Jeho hlavními složkami jsou ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Všechny tyto složky se primárně zaměřují na obranu a ochranu obyvatelstva. Vedle složek bezpečnostního systému zákon stanovuje povinnost podílet se na zajišťování bezpečnosti, a to státním orgánům, orgánům územních samosprávných celků a právníckým a fyzickým osobám. [1, 12]

3.3.3 Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky

Tento zákon ukládá státním orgánům, orgánům územních samosprávných celků, právníckým a fyzickým osobám povinnosti v oblasti zajišťování obrany ČR, do které je zahrnuta i OO před vnějším napadením. [1, 13]

3.3.4 Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

Samotná OO je definována v zákoně o integrovaném záchranném systému (dále jen IZS). Dále, kromě definice IZS a stanovení jeho složek, vymezuje pojmy jako zařízení civilní ochrany, mimořádná událost nebo záchranné a likvidační práce. Složkám IZS, státním orgánům, orgánům územních samosprávných celků, právnickým a fyzickým osobám zákon určuje působnost, práva a povinnosti v oblasti přípravy na mimořádné události a při OO před vyhlášením a po dobu vyhlášení krizových stavů. Definuje také působnost v oblasti OO Hasičskému záchrannému sboru (dále jen HZS) kraje, jenž plní úkoly orgánů kraje uvedené v tomto zákoně. Mezi další povinnosti HZS kraje se řadí organizace instruktáží a školení, zabezpečení varování a vyrozumění, koordinace evakuace, nouzového ubytování, hospodaření s materiálem civilní ochrany atd. Na varování, evakuaci a ukrytí osob se podílí dle zákona o IZS také orgány obce. [1, 14, 15, 16]

3.3.5 Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (krizový zákon)

Pojmy krizová situace, krizové opatření, stav nebezpečí, kritická infrastruktura nebo orgány krizového řízení vymezuje krizový zákon. Uvádí působnost a pravomoci dotčených orgánů při přípravě na krizové situace nevojenského charakteru. Stanovuje povinnost zpracovávat krizové plány a plány krizové připravenosti. Hejtmanovi kraje a starostovi obce ukládá povinnosti v oblasti OO. Hejtman kraje zabezpečuje koordinaci nouzového přežití a nařízení evakuace, starosta obce zabezpečuje varování, nařízení a organizaci evakuace a činnost obce v rámci nouzového přežití obyvatelstva. [1, 17, 18]

3.3.6 Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

Hospodářská opatření pro krizové stavy (dále jen HOPKS) jsou opatření přijímaná po vyhlášení krizových stavů za účelem zajištění základních životních potřeb obyvatelstva. Umožňují bez újmy na zdraví přežití krizových stavů. Zákon o HOPKS upravuje pravomoci vlády, ústředních správních úřadů, České národní banky, krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (dále jen ORP) a orgánů územních samosprávných celků při přípravě a přijetí HOPKS. Vedle pravomocí výše zmíněných orgánů stanovuje i práva a povinnosti právnických a fyzických osob. [1, 19]

3.3.7 Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Zákon o požární ochraně určuje podmínky pro účinnou ochranu života, zdraví osob a majetku před požáry a poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech. To je zajištěno uložením povinností ministerstvům a jiným správním úřadům, právnickým a fyzickým osobám. [1, 20]

3.3.8 Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

Tento zákon se zabývá prevencí závažných havárií v objektech či zařízeních s umístěním chemických látek či přípravků. Ukládání povinností právnickým a podnikajícím fyzickým osobám má za účel snížit pravděpodobnost vzniku a minimalizovat dopady závažných havárií na obyvatelstvo, hospodářská zvířata, životní prostředí a majetek. Mezi povinnosti provozovatelů patří provádění analýzy a hodnocení rizik a zpracování bezpečnostního programu nebo zprávy, plánu fyzické ochrany a vnitřního

havarijního plánu. Zákon se zabývá i problematikou stanovením zóny havarijního plánování a zpracováním vnějšího havarijního plánu. [1, 21]

3.3.9 Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Vodní zákon se s OO prolíná v oblasti povodní a sucha a zajišťování bezpečnosti vodních děl. Proto zákon vytváří podmínky pro snižování nepříznivých dopadů těchto událostí na obyvatelstvo. Vedle toho řeší i zásobování obyvatelstva pitnou vodou a dotčeným subjektům stanovuje povinnost zpracovat povodňový plán, v němž je řešena OO. [1, 22]

3.3.10 Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

Tato vyhláška navazující na zákon o IZS stanovuje zásady koordinace složek IZS při společném zásahu a ukládá úkoly operačním a informačním střediskům. V systému OO hraje důležitou roli i díky tomu, že se zabývá zpracováním, schvalováním a používáním havarijních plánů kraje a vnějších havarijních plánů, ve kterých je řešena OO. [1, 23]

3.3.11 Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Vyhláška č. 380/2002 Sb. je stěžejní právní normou z pohledu OO. Detailně se zabývá postupem při zřizování zařízení civilní ochrany a uvádí jeho personální složení a věcné prostředky. Též se zabývá odbornou přípravou personálu v těchto zařízeních. Řeší i způsob informování právnických a fyzických osob před možným ohrožením a o připravovaných opatřeních a technické a organizační zajištění jednotného systému varování a vyrozumění (dále jen JSVV). Dále uvádí zabezpečení a způsob provádění

evakuace, zásady postupu při poskytování úkrytů a způsob a rozsah kolektivní a individuální OO. [1, 24]

3.3.12 Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

Tímto nařízením je stanoven obsah a složení bezpečnostních rad a krizových štábů krajů a ORP. Definuje náležitosti krizových plánů kraje, ORP a krizových plánů ostatních subjektů, kterým krizový zákon ukládá povinnost krizový plán zpracovat. Vedle krizových plánů se zabývá i obsahem plánů krizové připravenosti a plánů krizové připravenosti subjektů kritické infrastruktury. [1, 25]

3.4 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030

Koncepce OO přijatá v roce 2013 je nelegislativním, avšak stěžejním dokumentem, který komplexně popisuje systém OO v celém jeho rozsahu. V tomto dokumentu jsou uvedeny základní principy OO a její významné části a nástroje. Koncepce stojí na základě SWOT analýzy zpracované odbornými pracovníky, jejíž provedení vedlo k získání mnoha informací, které byly využity pro ustanovení směru dalšího vývoje systému OO. Cílem zpracování koncepce OO je posílení a zefektivnění systému OO za maximálního využití všech dostupných kapacit. Pro účel efektivní OO před hrozbami všeho typu obsahuje dokument zpracovanou analýzu hrozeb ČR. Výsledky analýzy mají za úkol odhalit slabá místa v systému OO, pro která je navržena řada opatření k jejich odstranění. [6]

SWOT analýza je v koncepci aplikována na 6 základních oblastí OO, a to:

- síly,
- věcné zdroje,
- úkoly OO,
- krizové řízení,
- výchova a vzdělávání a
- věda a výzkum, vývoj, inovace. [6]

Síly jsou základním stavebním kamenem systému OO a patří k nim základní a ostatní složky IZS, orgány veřejné správy, právnické osoby, podnikající fyzické osoby a občané. Za nejdůležitější faktor se považuje připravenost a odborná způsobilost všech sil, což zajišťuje efektivní fungování systému OO. Za nedostatečnou je v koncepci OO považována připravenost nestátních neziskových organizací a dobrovolníků, tudíž koncepce klade za cíl optimalizaci jejich systémového zapojení do přípravy na mimořádné události a krizové situaci a jejich řešení. Problémem je i nedostatečné financování složek IZS, z čehož vyplývá i úbytek personálu. [6]

Věcné zdroje náleží Státní správě hmotných rezerv, složkám IZS, Armádě ČR a samosprávě. Koncepce uvádí, že nedostatečné ekonomické zabezpečení významně omezuje možnosti obměny, pořízování a údržby věcných zdrojů, ať už se jedná o vybavení pro nouzové přežití obyvatelstva nebo vybavení složek IZS. Taková situace má být řešena využitím znalostí kvalifikovaných odborníků obsluhujících techniku, větším využitím věcných zdrojů v majetku právnických a podnikajících fyzických osob a zajištěním plánovaného financování věcných zdrojů pro systém OO. [6]

Vyjma složek IZS se na plnění úkolů OO podílí i orgány krajů a obcí, právnické a podnikající fyzické osoby a v neposlední řadě i samotní občané.

Ačkoliv je v koncepci z roku 2013 OO považována za stabilní systém, je ohrožována úbytkem pracovníků v důsledku restrikcí vyplývajících z ekonomické situace. Stejně tak je za nedostatečný považován legislativní základ OO, který neposkytuje dostatečnou právní oporu pro další rozvoj a reakci na aktuální hrozby. Z toho důvodu klade koncepce za úkol zkvalitnit právní prostředí a využívat různé možnosti pro financování systému. [6]

Systém krizového řízení, který byl prověřen již několika krizovými situacemi, vychází nejen z krizového zákona, ale je podpořen i několika nelegislativními dokumenty, zejména *Optimalizací současného bezpečnostního systému ČR*. K řešení krizových situací slouží krizové plány a plány krizové připravenosti. Stejně jako v ostatních oblastech OO je za negativní považován nedostatek odborných a vyškolených pracovníků. Také zastaralé typové plány či opomíjení nových hrozeb způsobují odklon od řešení některých krizových situací na centrální úrovni. Jako řešení těchto nedostatků je navrhováno užší propojení teorie s praxí, vyšší důraz na vzdělávací systém a aktivnější přístup ve využívání výsledků bezpečnostního výzkumu. [6]

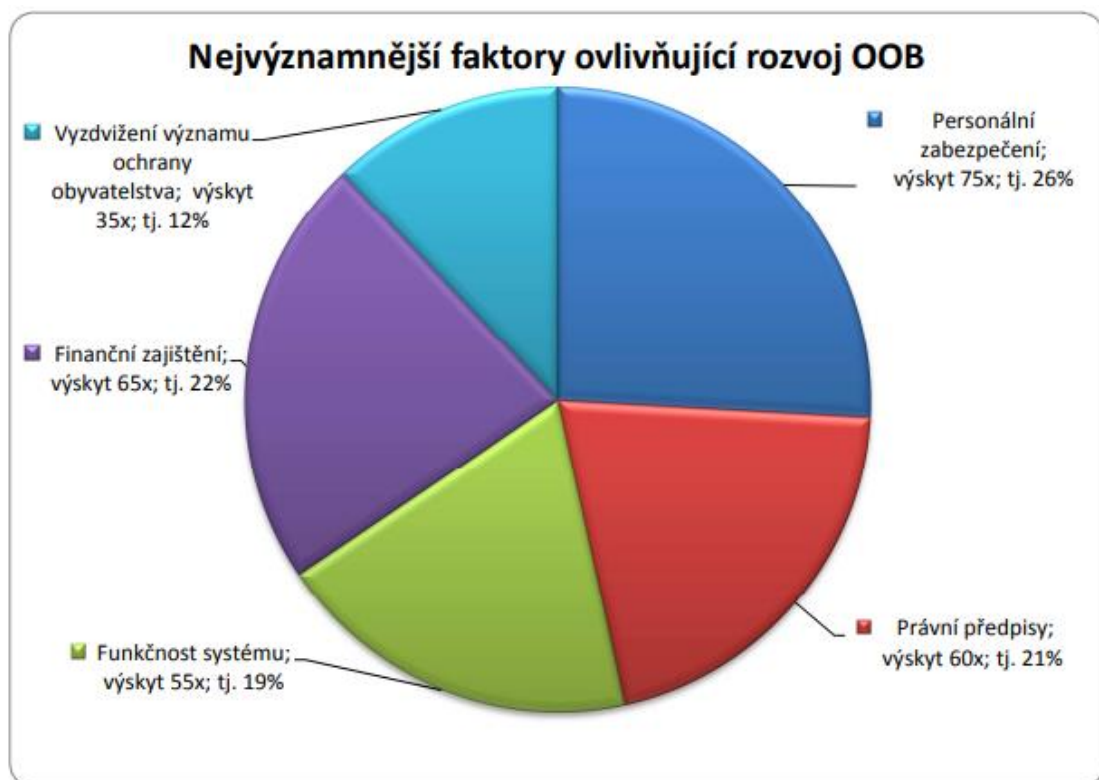
Od roku 2011 je vyvíjena snaha o systematizaci výchovy a vzdělávání. V koncepci se uvádí, že současný stav výchovy a vzdělávání neklade důraz na vznik nových hrozeb, kterých rapidně přibývá, což má za důsledek snižování kvalifikovanosti personálu. Za důležitý bod nápravy je považován další rozvoj výchovy od mateřských až po střední školy. Stejně tak by se měl optimalizovat systém přípravy pracovníků a mělo by dojít k ujednocení výuky na vysokých školách. [6]

V rámci bezpečnostního výzkumu ČR je rozvíjena výzkumná a vývojová podpora OO. Hlavním pracovištěm je Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč ve správě Ministerstva vnitra. Toto pracoviště zajišťuje realizaci,

organizaci a koordinaci výzkumné a vývojové činnosti. Nedostatkem v této oblasti je zejména absence bližšího propojení mezi výzkumnou, vývojovou a inovační oblastí. Jako příležitost ke zlepšení stavu je považována užší kooperace mezi výzkumnými pracovišti a vysokými školami nebo českými i zahraničními subjekty operujícími v předmětné oblasti. [6]

Z výsledků SWOT analýzy pro jednotlivé oblasti systému OO, které obsahuje koncepce OO, byly zjištěny hlavní nedostatky, které se objevují ve většině oblastí. Odhalení těchto nedostatků má sloužit pro další rozvoj systému OO. Mezi negativy narušujícími optimální funkčnost systému se nejčastěji objevují slabé personální zabezpečení, nedostatečné finanční zajištění, nedostatky v právním systému, špatná funkčnost systému a malé vyzdvižení významu OO (viz obrázek 2). [6]

Obr. 2-Nejvýznamnější faktory ovlivňující rozvoj ochrany obyvatelstva. Zdroj: [6]

3.5 Vybraná opatření ochrany obyvatelstva

„Podle článku 61 Dodatkového protokolu I k Ženevským úmluvám má civilní ochrana plnit takové humanitární úkoly, jejichž cílem je chránit civilní obyvatelstvo před nebezpečím, pomoci mu odstranit bezprostřední účinky nepřátelských akcí nebo pohrom a také vytvořit nezbytné podmínky pro jeho přežití.“ [26, s. 5]

Ze zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů vychází, že OO je plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva. [14]

3.5.1 Varování

Varování je společně s vyrozuměním v ČR zajišťováno funkcí JSVV. Odpovědnost za provozování tohoto systému nese, na základě zákona o IZS, Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen MV-GŘ HZS ČR). V *Dodatkovém protokolu I k Ženevským úmluvám* je varování uváděno pod pojmem hlásná služba a díky tomu je ve válečných konfliktech technická infrastruktura a obsluha systému varování chráněna touto mezinárodní legislativní normou. [26, 27]

Varování slouží k zajištění co nejmenších dopadů mimořádných událostí a krizových situací na obyvatelstvo, jelikož včasné provedení je výchozím bodem pro efektivní realizaci opatření na OO. Současně s varováním probíhá i vyrozumění všech složek a orgánů odpovědných za provádění úkolů při mimořádných událostech nebo krizových situacích. [26, 28]

Jedná se o technická a organizační opatření, díky nimž je možno provést včasné upozornění obyvatelstva na hrozící nebezpečí v případech, že se očekává provádění opatření na OO. Varovné informace dělíme na

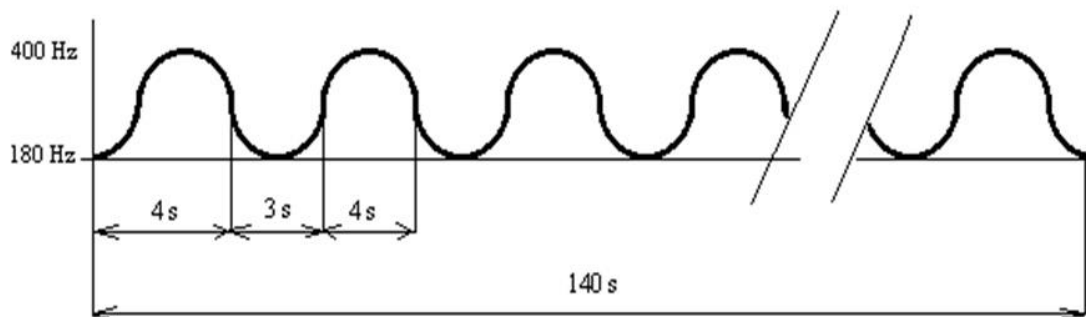
akustické (zvukové), verbální (mluvené) a optické (obrazové). První dva jmenované typy varování mají většinou formu stanoveného znamení (signálu). Varovný signál je vysílán aktivací koncových prvků varování a navazuje na něj bezprostřední informování obyvatel o charakteru ohrožení a o opatřeních. Do systému JSVV jsou začleněny koncové prvky, kterými jsou sirény nebo místní informační systémy s vlastnostmi elektronických sirén. [26]

Za orgány okraje a obecní úřady ORP, které mají odpovědnost za varování stanovenou v zákoně, provádí tyto úkoly HZS kraje. Orgány obce mají za povinnost přípravu obce na mimořádné události a podílení se na OO, z čehož vyplývá, že odpovědnost za zajištění varování mají obecní úřad obce a starosta obce. Organizační stránkou varování se zabývá *Plán varování obyvatelstva*, jenž je implementován do plánů konkrétních činností obsažených v havarijních plánech kraje nebo vnějších havarijních plánech. V objektech, které pracují s nebezpečnými látkami, jsou povinni zajistit varování zaměstnanců objektu vlastníci, správci nebo uživatelé tohoto objektu. Stejnou povinnost mají i právnické osoby a podnikající fyzické osoby zahrnuté do havarijního plánu kraje. [26]

JSVV provozovaný MV-GŘ HZS ČR je tvořen dvěma hlavními součástmi, a to systémem selektivního rádiového návštěvního a koncovými prvky varování. Systém selektivního rádiového návštěvního je neveřejný digitální systém, jehož funkcí je zabezpečení dálkového ovládní poplachových sirén a zahrnuje i zasílání krátkých textových zpráv osobám, které jsou vybaveny osobními přijímači (pagery). Koncové prvky varování jsou schopné vysílat zvukové signály, případně verbální informace, a jejich aktivace je proveditelná jak dálkově, tak místně. Rozdělujeme je dle principu činnosti na rotační sirény, elektronické sirény a místní informační systémy s vlastnostmi elektronických sirén. Koncové prvky jsou umístovány do obcí s počtem nad 500 obyvatel, do zón

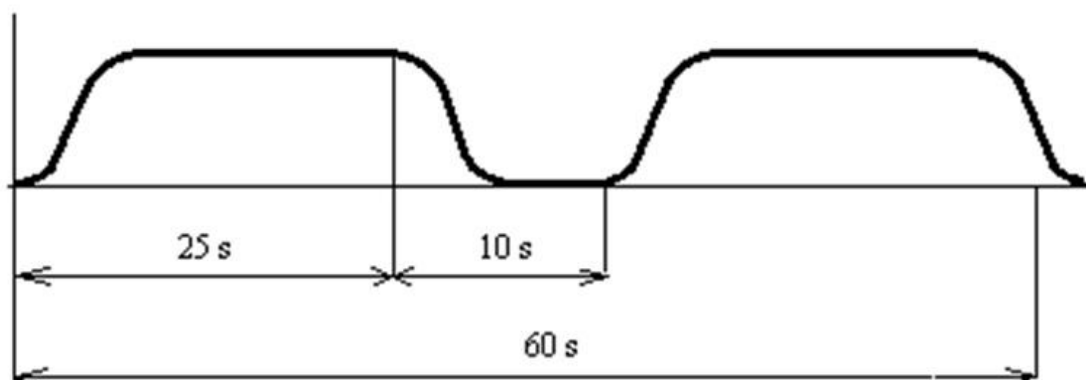
havarijního plánování a do dalších míst, kde je možnost vzniku mimořádných událostí (např. záplavové oblasti). V ČR rozlišujeme 3 využívané typy signálů: všeobecná výstraha, požární poplach a zkouška sirén. [26]

Jediným varovným signálem pro obyvatelstvo je signál všeobecná výstraha, který se vyznačuje kolísavým tónem po dobu 140 sekund (viz obrázek 3). V případě elektronických sirén a místních informačních systémech je varovný signál doplněn verbální informací, která informuje o charakteru ohrožení. [26]

Obr. 3-Schematický průběh signálu všeobecná výstraha u elektronické sirény. Zdroj: [29]

Signál požární poplach neslouží pro obyvatelstvo, ale pro svolávání jednotek sboru dobrovolných hasičů. Doba trvání je 60 sekund a opět se jedná o kolísavý tón (viz obrázek 4). [26]

Obr. 4-Schematický průběh signálu požární poplach u rotační sirény. Zdroj: [29]

Posledním typem signálu je zkouška sirén. Tento signál je určen pro kontrolu funkčnosti JSVV a provádí se vždy první středu v měsíci ve 12.00. Vyznačuje se trvalým tónem o délce 140 sekund, který je opět v případě elektronických sirén a místních informačních systémů doplněn verbální informací. [26]

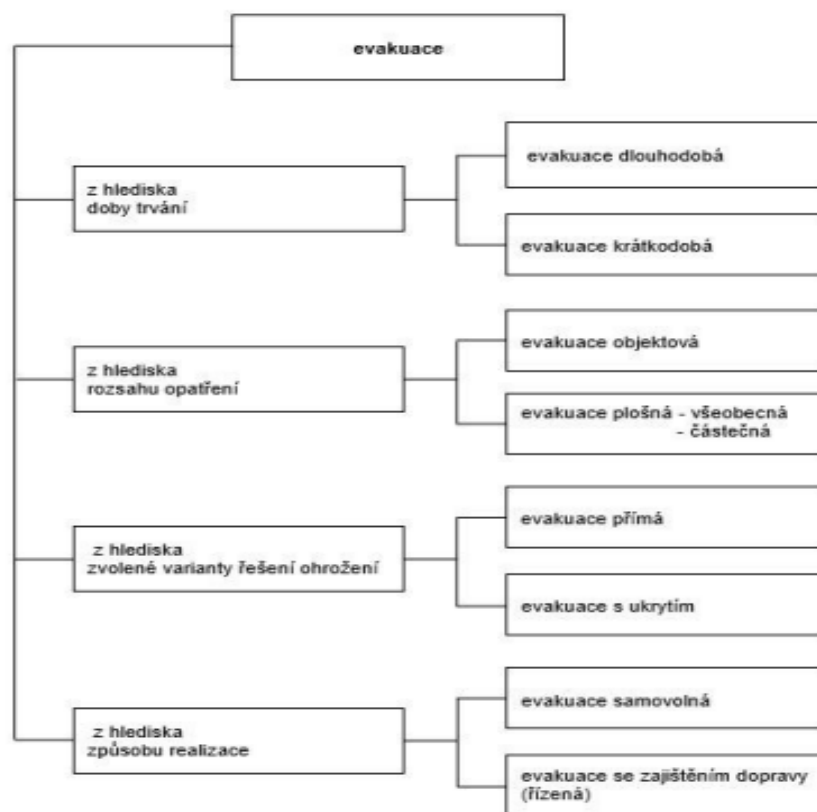
V případě výpadku koncových prvků varování nebo jejich absence na určitém území je potřeba zabezpečit náhradní způsob varování. Pro tyto účely jsou využívány např. mobilní elektronické sirény, mobilní vyhledávací prostředky na vozidlech IZS, textové zprávy SMS na mobilní telefony nebo rozhlasové a televizní vysílání. [26]

3.5.2 Evakuace

Evakuace je v řadě mimořádných událostí a krizových situací nezbytným procesem. V případě, že nelze zajistit efektivní OO jiným způsobem, zajišťuje evakuace zmírnění negativních dopadů mimořádných událostí na obyvatelstvo. Využívá se nejen v případech ohrožení přírodními katastrofami, ale i při průmyslových haváriích či jiných nebezpečích. Mnohdy se evakuační opatření využívají již v době, kdy nebezpečí pro obyvatelstvo teprve hrozí, tudíž zastupuje i funkci prevence před mimořádnými událostmi. V evakuaci se mimo obyvatelstva myslí i na zvířata či věcné prostředky. [1, 26, 30]

Podle různých kritérií dělíme evakuaci na mnoho druhů (viz obrázek 5). Za základní dělení se dá považovat dělení z hlediska rozsahu, kdy evakuaci dělíme na plošnou, kterou dále můžeme dělit na všeobecnou a částečnou (pouze pro vybrané skupiny osob), a objektovou, která může být formou opuštění budov nebo naopak setrvání v budovách. Dalším kritériem je doba trvání, dle které se evakuace rozděluje na krátkodobou a dlouhodobou. Nadále se evakuace může dělit podle formy realizace, a to na samoevakuaci

a evakuaci se zajištěním dopravy. Posledním důležitým faktorem je způsob řešení daného ohrožení, kdy může nastat evakuace přímá, bez předchozího ukrytí, nebo evakuace s ukrytím. [1, 31]

Obr. 5- Typy evakuace. Zdroj: [32]

Evakuace je relativně složitým procesem a musí být dopředu naplánována tak, aby její provedení v praxi bylo co nejefektivnější a aby všechny zúčastněné složky dokázaly spolupracovat a zajistit hladký průběh. Základem pro plánovací procesy evakuace jsou zejména analýza rizik daného území, předpokládané působení mimořádné události a demografické podmínky území, pro které je evakuace plánována. [1]

Plány evakuace nalezneme v plánech konkrétních činností, které jsou součástí havarijních plánů krajů a vnějších havarijních plánů. Plošná evakuace se plánuje zejména pro povodňová území nebo pro zóny havarijního plánování,

ale je využitelná pro široké spektrum mimořádných událostí a krizových situací. Organizátorem a koordinátorem evakuačních opatření je HZS kraje, ale vlastní zajištění evakuace má na starost obecní úřad a starosta obce, který evakuaci organizuje po dohodě s velitelem zásahu. Při vyhlášení krizového stavu jsou pravomoci pozměněny. V době stavu nebezpečí je evakuace nařizována hejtnanem kraje, v době trvání nouzového stavu evakuaci nařizuje vláda a hejtnan kraje přebírá povinnost zajištění provedení stanovených opatření v oblasti kraje. Starosta obce nařizuje a organizuje evakuaci i v době trvání krizových stavů. [1]

3.5.3 Ukrytí

OO ukrytím je využitelná při nevojenských i vojenských mimořádných událostech. V ČR se o ukrytí mluví zejména při úniku nebezpečných látek, vichřicích nebo použití CBRNE látek či zbraní hromadného ničení v případě vojenského útoku. Při mimořádných událostech typu únik nebezpečné látky nebo vichřice, popřípadě orkán či tornádo, se obyvatelstvo chrání využitím přirozených ochranných vlastností budov. V případě vojenského ohrožení a s ním vzniklých mimořádných událostí se OO ukrytím řeší pomocí stálých a improvizovaných úkrytů. [1]

V prvním případě, tedy ukrytí bez použití stálých nebo improvizovaných úkrytů, je nutno dodržovat několik zásad, které jsou rozdílné podle charakteru události. V případě úniku nebezpečných chemických látek je doporučováno rychlé ukrytí ve vyšších patrech budov, a to v uzavřených místnostech na opačné straně od místa úniku, uzavření oken a dveří a utěsnění prostorů k zabránění vniku chemické látky do budovy, vypnutí klimatizace a ventilace, uhašení ohně a vypnutí elektrospotřebičů. [1]

Podobné zásady zahrnuje i ukrytí před nebezpečnými radioaktivními látkami, s tím rozdílem, že jsou doporučovány středové, suterénní nebo sklepní místnosti v budovách. V případě ochrany před vichřicemi či orkány je vhodné jako úkryt zvolit sklepní místnosti nebo místnosti bez oken v cihlových, kamenných nebo betonových budovách. Naopak je nevhodné se ukrývat ve stodolách, chatách, autech či v prostorech ve volné krajině. V případě, že se nelze ukryt jinde než ve volném prostoru, jsou doporučovány terénní nerovnosti, např. příkopy nebo valy. Všechna doporučení pro ukrytí v různých situacích obsahují i společné zásady, kterými jsou sledování rozhlasu či televize a respektování pokynů složek IZS nebo příslušných orgánů krizového řízení. [1]

Improvizované úkryty jsou podzemní i nadzemní prostory ve stavbách, které jsou obyvatelstvem upraveny navrženými stavebními úpravami, a slouží k ochraně proti tepelnému a světelnému záření, radiaci, kontaminaci a tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení. Používány jsou v době nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Improvizované úkryty jsou navrženy pro obyvatelstvo, kterému nelze poskytnout stálé úkryty. Tyto úkryty jsou plánované tak, aby jeden úkryt pojal 50 lidí, přičemž podlahová plocha pro jednu osobu je 1,5 m². Seznamy všech improvizovaných úkrytů na území obce jsou evidovány obcemi. Mimo podzemních prostor budov se jako improvizovaný úkryt používají např. kina, skladovací prostory, tunely, garáže apod. [1, 33]

Stálé úkryty jsou v současné době vyřazovány z evidence HZS kraje na žádost jejich vlastníků, a jelikož se nové stálé úkryty nebudují, jejich počet klesá. V některých krajích, ve kterých se v současné době ještě stále úkryty vyskytují, je tvoří ochranné prostory podzemních částí staveb, vestavěné úkryty anebo samostatně stojící úkryty. Stálé úkryty dělíme na tlakově odolné, tlakově neodolné a ochranné systémy podzemních dopravních staveb (např. metro). [1, 33]

Základním organizačním dokumentem pro zajištění ukrytí jsou plány ukrytí. V rámci obce se plánují pro objekt a obec, v rámci kolektivní OO je plán ukrytí implementován do havarijního plánu kraje. Ukrytí osob v případě mimořádných událostí a krizových situací zajišťuje obecní úřad obce. Starostové obcí, vedoucí právnických osob, podnikající fyzické osoby a další osoby mají odpovědnost za zphotovení stálých úkrytů a budování improvizovaných úkrytů, které vlastní. [1]

3.5.4 Nouzové přežití obyvatelstva

Pro zmírnění negativních dopadů mimořádných událostí a krizových situací na obyvatelstvo je zapotřebí nejen činit neodkladná opatření, jako je evakuace či ukrytí, ale také zajistit nouzové přežití obyvatelstva evakuovaného a i obyvatelstva neevakuovaného, které se nachází v místě zasaženém mimořádnou událostí. Toto opatření je souhrnem činností věcně příslušných orgánů státní správy a samosprávy, dalších dotčených subjektů, a i samotných občanů. Mezi jednotlivá opatření nouzového přežití obyvatelstva řadíme:

- nouzové ubytování,
- nouzové zásobování potravinami,
- nouzové zdroje pitné vody,
- nouzové zásobování pitnou vodou,
- nouzové základní služby,
- nouzové dodávky energií,
- humanitární pomoc. [1, 34]

Nouzové přežití obvykle trvá po dobu, kdy je potřeba zajišťovat zdraví, život a základní potřeby obyvatelstva. V případě evakuovaného obyvatelstva je zpravidla ukončeno návratem do obyvatel do svých bydlišť po obnovení infrastruktury nebo přesídlením obyvatelstva do nových bydlišť.

Nouzové přežití je rozplánováno primárně v havarijním plánu kraje, vnějších havarijních plánech, krizových plánech kraje a ORP a v povodňových plánech. Plánováno je pro mimořádné události, které vyžadují vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu. Prostředky pro zajištění nouzového přežití obyvatelstva disponuje Armáda ČR (ministerstvo obrany) a HZS ČR (ministerstvo vnitra) na centrální úrovni, na krajské a územní úrovni pouze HZS ČR. Pomocným nástrojem pro realizaci nouzového přežití obyvatelstva mohou být při vyhlášení krizových stavů HOPKS. [1]

4 METODIKA

Pro naplnění cílů této diplomové práce byl proveden výzkum, který má za úkol získat informace o povědomí obyvatelstva o OO. Bylo uskutečněno dotazníkové šetření mezi dvěma skupinami, z nichž každá čítala 50 respondentů. První skupinou byli žáci 9. třídy ZŠ. Druhou skupinou byli dospělí, kteří na ZŠ prošli brannou výchovou. Tyto dvě skupiny byly vybrány tak, aby došlo ke zjištění, zda mají lidé, kteří absolvovali brannou výchovu na ZŠ, větší znalosti v oblasti OO než dnešní žáci, kteří brannou výchovu jako samostatný předmět nemají. Dotazníky byly distribuovány osobně během dubna 2022, a to žákům devátých tříd ze ZŠ Amálská 2511 Kladno a lidem z mého okolí, kteří splňovali požadavek pro druhou skupinu respondentů, a to absolvování branné výchovy na ZŠ.

Dotazník obsahuje celkem 20 otázek. Respondenti jsou rozřazeni do skupin jen podle věku, nikoliv na základě pohlaví. Otázky se týkají základních termínů z oblasti OO a základních znalostí o zásadách chování při mimořádných událostech. Výsledky každé skupiny budou vyhodnoceny a výsledky budou prezentovány v grafech i slovně.

Následně proběhne komparace výsledků obou skupin a vyhodnocení, která skupina obyvatel si vedla lépe, tudíž má větší znalosti o OO. Na základě těchto výsledků budou v případě potřeby navržena opatření, jak zefektivnit výuku OO na ZŠ.

Praktická část bude obsahovat také SWOT analýzu zaměřenou na zhodnocení systému OO, jejímž úkolem je určit z vnitřního prostředí systému silné a slabé stránky a z vnějšího prostředí příležitosti a hrozby.

5 VÝSLEDKY

5.1 SWOT analýza systému ochrany obyvatelstva

V této kapitole bude provedena SWOT analýza systému OO. Analýza bude provedena na základě nabytých informací o dané problematice a na základě koncepce OO, přičemž SWOT analýzy jednotlivých oblastí OO budou využity pro ucelenou SWOT analýzu celého systému (viz tabulka 1 a 2). [35, 36, 37]

Tabulka 1-SWOT analýza silných a slabých stránek systému OO. Zdroj: [vlastní]

Silné stránky	Slabé stránky
Funkčnost systému	Nedostatečné financování OO
Akceschopnost	Nízký počet personálu
Odborná zdatnost příslušníků a zaměstnanců	Zastarávání věcných zdrojů
Zakotvení ochrany obyvatelstva v legislativě	Nedostatečnost právních předpisů
Zavádění problematiky do vzdělávání	Podceňování preventivně výchovné činnosti
Existence bezpečnostního výzkumu	Podceňování nových hrozeb

Tabulka 2-SWOT analýza příležitostí a hrozeb systému OO. Zdroj: [vlastní]

Příležitosti	Hrozby
Lepší finanční zabezpečení	Snížení rozpočtu subjektům realizujícím OO
Zlepšení podmínek pro práci v systému OO	Snížení početního stavu personálu
Další vzdělávání příslušníků a zaměstnanců	Nedostatečná modernizace věcných prostředků
Technologický vývoj	Nedostatek odborného personálu
Rozvoj vzdělávacího systému	Nedostatečné začlenění OO do vzdělávání
Pružné reagování na nové hrozby	Nízký zájem veřejnosti o problematiku OO

Po zhodnocení SWOT analýz z koncepce OO pro jednotlivé oblasti systému a vlastním uvážením je v tabulkách 1 a 2 definováno 6 bodů v každé ze čtyř oblastí SWOT analýzy.

Do silných stránek systému OO lze určitě zařadit funkčnost a akceschopnost systému, který byl již několikrát prověřen mnoha mimořádnými událostmi a krizovými situacemi. Na OO se v ČR podílí nejen složky IZS a orgány veřejné správy, ale také právnické a podnikající fyzické osoby a samotní občané. Další silnou stránkou je odborná zdatnost pracovníků, a to nejen u složek

IZS, ale také v ostatních subjektech podílejících se na OO. Důležitým pozitivem je i to, že je OO zakotvena v několika právních předpisech v české legislativě. Pozitivně lze hodnotit i zavádění této problematiky do vzdělávání, což zvyšuje povědomí a zájem o OO. V neposlední řadě je silnou stránkou i bezpečnostní výzkum, který má legislativní oporu a je zajišťován Institutem ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč. [6]

Co se týče slabých stránek systému, jednou ze zásadních slabin je nedostatečné financování OO, ať už se jedná o finanční prostředky vynaložené na techniku nebo na platy příslušníků a zaměstnanců. Nedostatečné finanční zabezpečení omezuje celý systém OO, jelikož bez potřebných financí nelze např. zajistit moderní technologie nebo přilákat nové příslušníky a zaměstnance nebo kvalifikované odborníky. Právě s tím souvisí další dvě uvedené slabé stránky, kterými jsou nedostatek personálu a zastarávání věcných zdrojů. Tato negativa se bez dostatku finančních prostředků odstraní jen těžko. Ačkoliv je OO implementována do legislativy, nevytváří aktuální právní předpisy ideální prostředí pro další rozvoj systému. I ostatní dokumenty nelegislativního charakteru jsou mnohdy zastaralé, což způsobuje mezery v systému OO ve vztahu s novými bezpečnostními hrozbami. [6]

Jako hlavní příležitosti se nabízí lepší finanční zabezpečení systému, s čímž je spojené i vytvoření lepších podmínek pro práci v OO. To by se dalo zajistit využitím všech možných zdrojů financování. Dostatek financí by umožnil zajistit lepší vybavení věcnými prostředky a přilákání nových sil do systému OO. Vedle toho může přispět ke zlepšení i další technologický vývoj a neustálé vzdělávání personálu. Mezi příležitosti se řadí i pružné reagování na nové bezpečnostní hrozby, což je důležité pro maximální připravenost na všechny možné situace. V neposlední řadě je důležité i další začleňování této problematiky do vzdělávání a snaha o systematizaci výuky. [6]

Mezi největší hrozby patří další snižování finančních prostředků vyčleněných na OO, které může být zapříčiněno např. špatnou ekonomickou situací. S tím úzce souvisí snížení početního stavu personálu, nedostatečná modernizace věcných prostředků a nedostatečná odbornost personálu. Tyto faktory by zásadně mohly ohrozit funkčnost systému. Mezi hrozby lze zařadit i nízký zájem společnosti o OO, jelikož jsou s tím spojeny další negativní vlivy, jako např. nedostatečné začlenění OO do vzdělávacího systému či úplné zrušení výuky této problematiky na školách. [6]

5.2 Historie branné výchovy v ČR

Do roku 1918 bylo povědomí o branné výchově minimální. Sice se její náznaky objevovaly, ale spíše v oblasti zvyšování tělesné zdatnosti dětí, nikoliv v oblasti teoretické. Až v roce 1918 nastala změna a branná výchova byla přidělena tělovýchovným organizacím, jako byly Sokol či Dělnická tělocvičná jednota. Do školních osnov jako povinný předmět ale začleněna nebyla, jelikož v tu dobu nebyl náš stát ničím ohrožován. Ani pokus o zavedení branné výchovy do výcvikových středisek, kde by její výuku měli na starost vojenští instruktoři, se neuchytil. Situaci ohledně branné výchovy změnil až nástup Adolfa Hitlera k moci, jelikož se začaly šířit obavy z fašistického Německa. [5, 38]

Změna nastala až v roce 1937, kdy byla poprvé branná výchova ustanovena zákonem. Účelem bylo vytvořit v populaci mravní vlastnosti, tělesnou zdatnost a znalosti potřebné k obraně státu. Branná výchova mravní, nauková a tělesná byla přidělena národním školám, které musely tělesnou brannou výchovu začlenit do tělesné výuky a mravní a naukovou složku branné výchovy do ostatních předmětů. Branná výchova neměla za cíl vychovat vojáky, avšak vyučovacími a výchovnými procesy rozšířit povědomí o obraně státu. Žákům a studentům základních a středních škol byla vštěpována zejména láska

a úcta k vlasti a národu. Vyučovalo se o československé armádě, CPO, varovných signálech, evakuaci apod. Ve vyšších ročnících základní školy a na středních školách se k základním vědomostem přidávaly další, složitější věci, jako ochrana při náletu, nauka o zbraních a různé pojmy, např. branná pohotovost, podniky důležité pro obranu státu, ochrana proti vyzvědačství apod. Teoretická výuka byla prokládána i poplachovými cvičeními. [5, 38]

Ve vztahu s historickým vývojem událostí, kdy byl na území Československa v roce 1939 vyhlášen Protektorát Čechy a Morava, zažila branná výchova úpadek, jelikož ze strany okupantů logicky nebyla podporována jakákoliv vlastenecká výuka připravující mládež k obraně státu. Ačkoliv se ihned po skončení 2. světové války uvažovalo o tom, že branná výchova bude do výuky implementována jako samostatný předmět, tak po únorových událostech z roku 1948 výuka branné výchovy upadla. Zájem o brannou výchovu se obnovil v roce 1951. Po proniknutí socialistické ideologie do oblasti branné výchovy nový zákon přidělil brannou výchovu opět školám. Do fyzické přípravy, která probíhala jen v terénu, byla začleněna střelecká, zdravotnická a bojová příprava. Praktické prvky branné výchovy byly vyučovány až na druhém stupni základní školy. Žáci podstupovali taktickou přípravu, která obsahovala základní pravidla chování v boji, plnění bojových úkolů, střeleckou průpravu a zacházení se zbraněmi, maskování a plížení se v terénu, výuku první pomoci nebo bojové komunikace prostřednictvím signálů. [5, 38]

Další změnou prošla branná výchova v roce 1973, kdy byla zavedena i v mateřských školách. Jelikož ve věku dětí v mateřských školách si člověk ještě neuvědomuje nebezpečí vojenského konfliktu, byla branná výchova na tomto stupni brána spíše jako všeobecný rozvoj dovedností u dětí. Děti se seznamovaly s plynovými maskami a učily se je nasazovat, stejně tak trénovaly evakuaci, přesun do úkrytu a setrvání v něm apod. Na základních školách už neexistovala

branná výchova jako samostatný předmět, ale byla víceoborovým předmětem, tudíž byla začleněna do vyučovacích předmětů a obsahovala tematické celky:

- základy topografie,
- zdravotnický výcvik,
- ochrana proti škodlivým látkám,
- branně politická tematika.

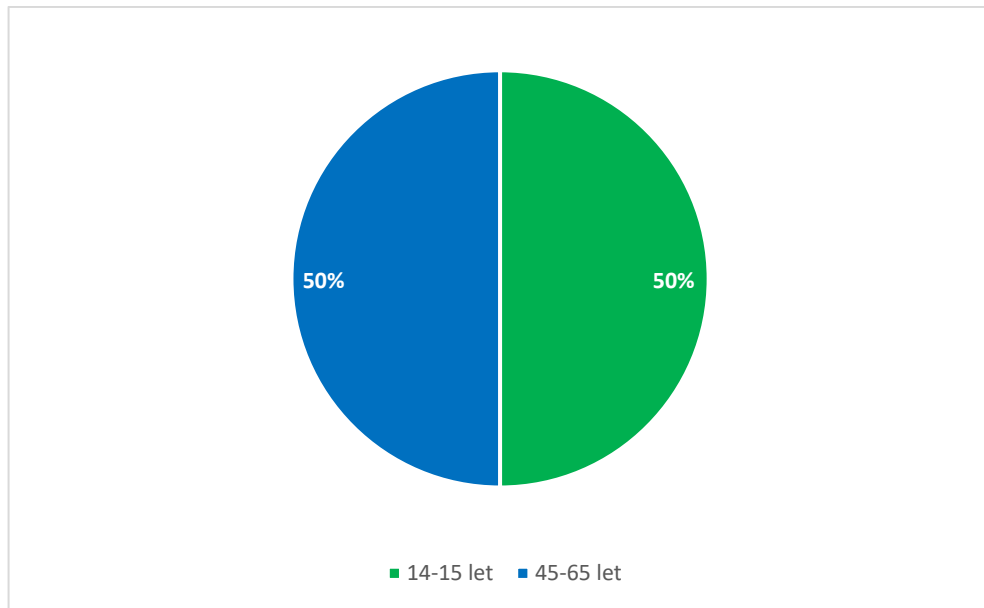
Výuka stále probíhala na podobných základech a týkala se zejména obrany při útoku zbraněmi hromadného ničení, činnosti při vyhlášení poplachu, nasazování ochranných masek a první pomoci. Branná výchova byla také doplněna o branná cvičení, kurzy, výlety, exkurze apod. [5, 38]

Co se týče středních škol, tam probíhala výuka jednu hodinu týdně v samostatném předmětu věnovaném branné výchově a navazovala na výuku ze základních škol. Branná výchova pronikla i na vysoké školy, kdy studenti lékařství a učitelství museli absolvovat předmět *branná výchova*, a studenti ostatních vysokých škol měli předmět *obrana socialistického státu*. [5, 38]

5.3 Dotazníkové šetření

V rámci výzkumné části bylo provedeno dotazníkové šetření mezi 100 respondenty. Respondenti byli vybráni ze dvou skupin, a to žáci 2. stupně ZŠ a lidé, kteří prošli na ZŠ brannou výchovou. Dotazník obsahuje celkem 20 otázek. Otázky jsou rozděleny na otázky informativní (k získání informací o respondentovi) a otázky s výběrem správné odpovědi či doplňovací (k ověření znalostí v oblasti OO). Nasbíraná data se vyhodnotí zvlášť pro každou skupinu. Jako první budou uváděny výsledky žáků ZŠ (1. skupina), poté dospělých (2. skupina). Následovat bude komparace výsledků obou skupin.

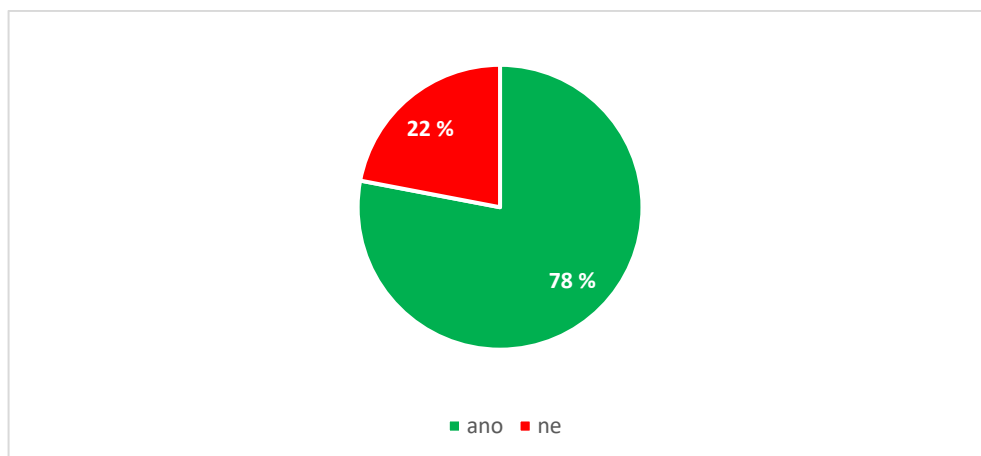
Otázka č. 1: Uveďte váš věk:

Obr. 6-Graf věkových kategorií respondentů. Zdroj: [vlastní]

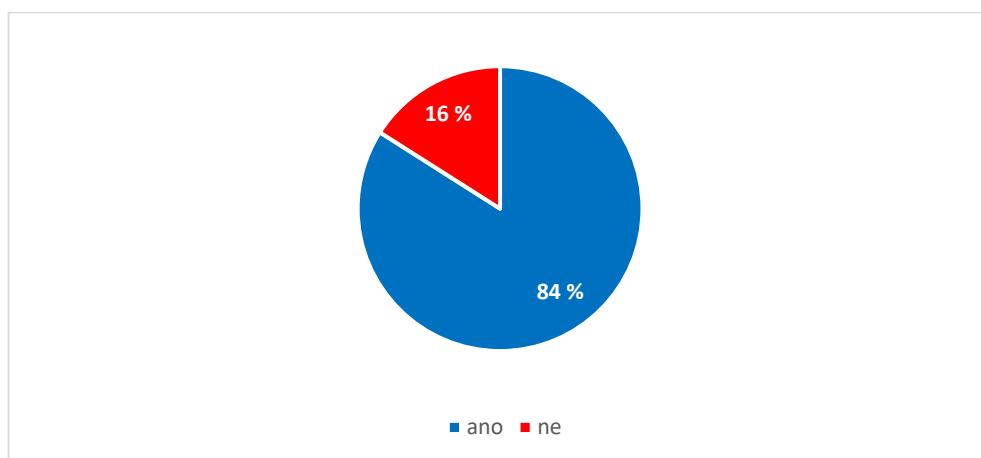
Z celkového počtu 100 respondentů bylo 50 respondentů (50 %) žáky 9. třídy ZŠ ve věku 14-15 let a 50 respondentů (50 %) byly dospělé osoby ve věku 45-65 let, které prošly na ZŠ brannou výchovou.

Otázka č. 2: Slyšel jste někdy pojem ochrana obyvatelstva?

Obr.7-Graf odpovědí první skupiny k otázce 2. Zdroj: [vlastní]

Z první skupiny respondentů jich pojem OO slyšelo 39 (78 %), zatímco 11 respondentů (22 %) uvedlo, že se s tímto pojmem ještě nesetkalo.

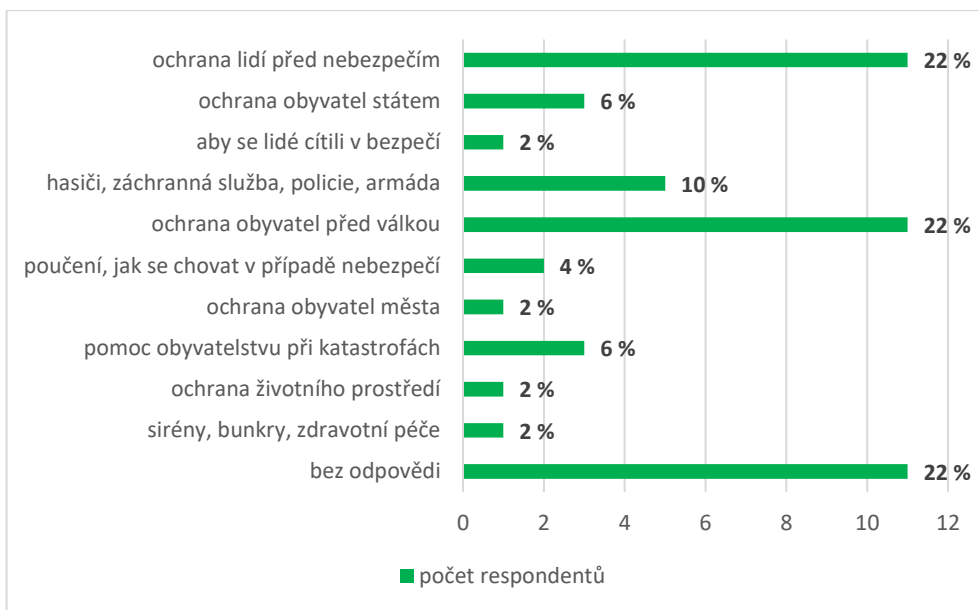

Obr. 8-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 2. Zdroj: [vlastní]

Z druhé skupiny respondentů jich pojem OO slyšelo 42 (84 %), zatímco 8 respondentů (16 %) uvedlo, že se s tímto pojmem ještě nesetkalo.

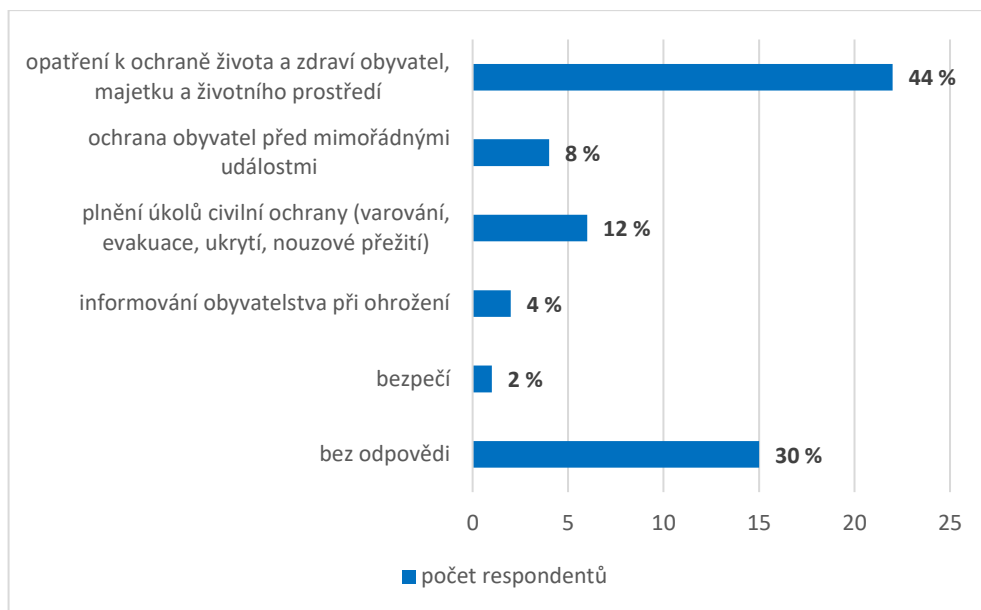
Otázka č. 3: Co si představujete pod pojmem ochrana obyvatelstva?

U této otázky není vyhodnocována správnost, ale jde zde spíše o informaci, jak respondenti vnímají pojem OO a co si pod tím představují. Odpovědi nejsou uváděny doslovně, ale jsou rozřazeny do několika skupin (viz obrázek 9 a 10) dle jejich významu.

Obr. 9-Graf odpovědí první skupiny k otázce 3. Zdroj: [vlastní]

U první skupiny respondentů jsou nejčastějšími odpověďmi, které obě zvolilo 11 respondentů (22 %), „ochrana lidí před nebezpečím“ a „ochrana obyvatel před válkou“. Stejný počet respondentů (22 %) nechal tuto otázku bez odpovědi. Druhá nejčastější odpověď, kterou zvolilo 5 respondentů (10 %) je odpověď „hasiči, záchranná služba, policie, armáda“. Další dvě odpovědi „ochrana obyvatel státem“ a „pomoc obyvatelstvu při katastrofách“ jsou třetími nejčastějšími odpověďmi a obě je uvedli 3 respondenti (6 %).

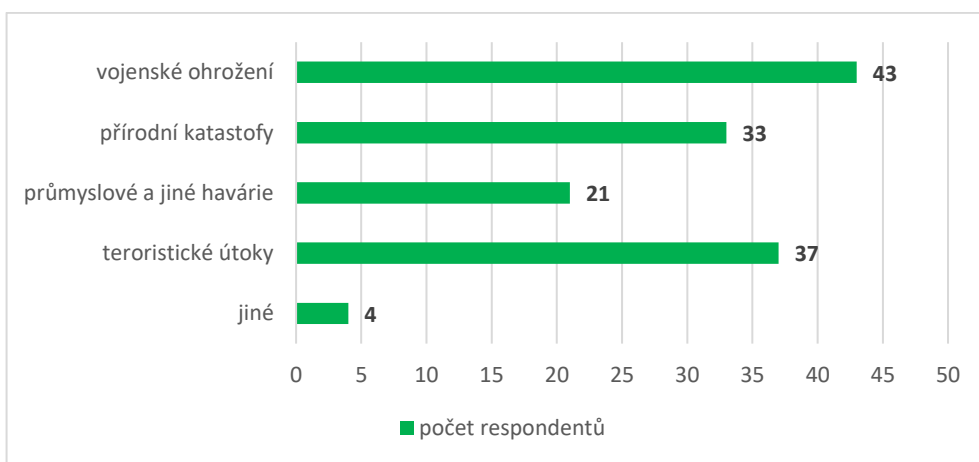

Obr. 10-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 3. Zdroj: [vlastní]

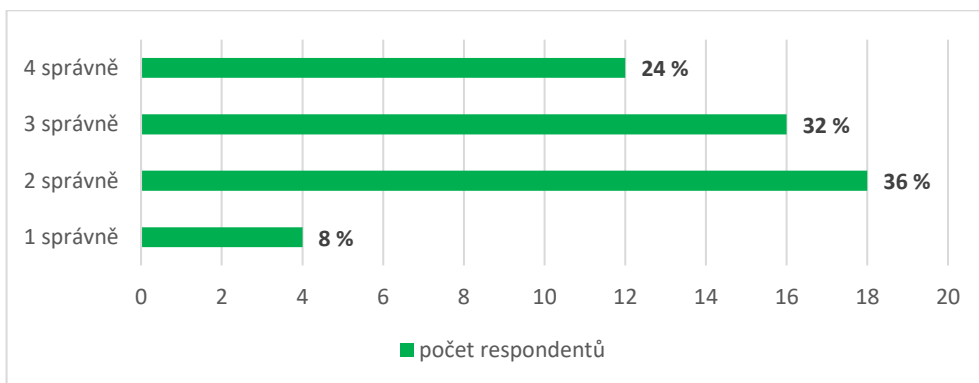
U druhé skupiny respondentů je nejčastější odpovědí, kterou zvolilo 22 respondentů (44 %), odpověď „opatření k ochraně života a zdraví obyvatel, majetku a životního prostředí“. Celkem 15 respondentů (30 %) nechalo tuto otázku bez odpovědi. Třetí nejčastější odpovědí, kterou zvolilo 6 respondentů (12 %), je „plnění úkolů civilní ochrany (varování, evakuace, ukrytí, nouzové přežití)“.

Otázka č. 4: V jakých situacích se podle vás používají opatření ochrany obyvatelstva? (možno zaškrtnout více odpovědí)

V této otázce bylo na výběr 5 možností (*vojenské ohrožení, přírodní katastrofy, průmyslové a ostatní havárie, teroristické útoky, jiné*), přičemž všechny uvedené konkrétní situace jsou správné a u páté možnosti „jiné“ byla možnost doplnění dalších situací dle názoru respondenta.

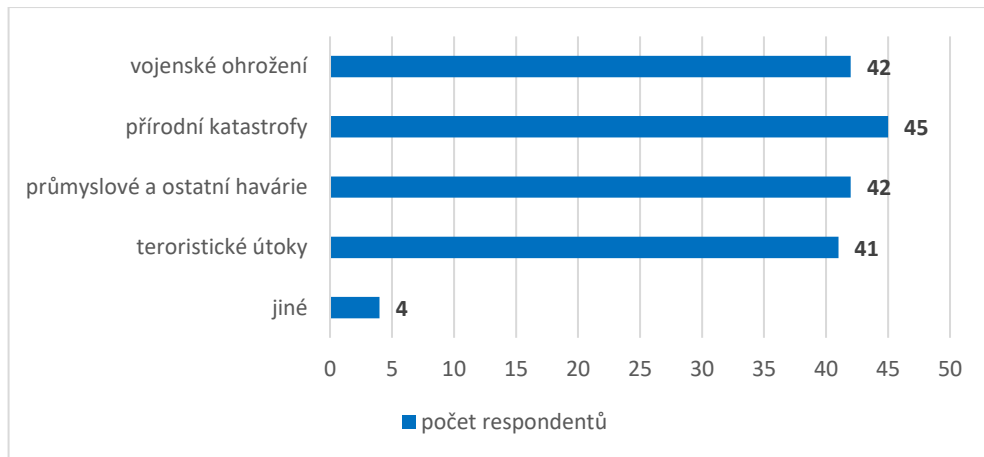
Obr. 11-Graf odpovědí první skupiny k otázce 4. Zdroj: [vlastní]

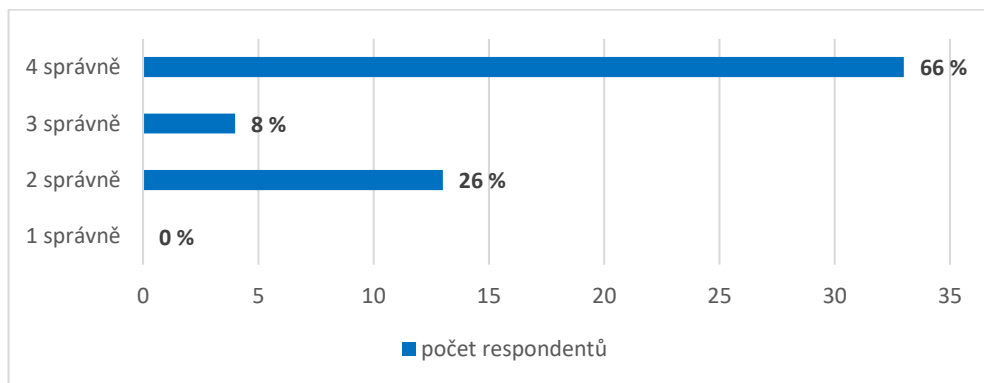
Obr. 12-Počet správných odpovědí první skupiny u otázky 4. Zdroj: [vlastní]

U první skupiny respondentů zaškrtnulo správně všechny odpovědi 12 respondentů (24 %). Dalších 16 (32 %) zaškrtnulo 3 správné odpovědi, 18 (36 %) zaškrtnulo 2 správné odpovědi a zbylí 4 respondenti (8 %) zaškrtnuli pouze jednu správnou odpověď. Možnost „vojenské ohrožení“ byla vybrána celkem 43x,

„přírodní katastrofy“ 33x, „průmyslové a ostatní havárie“ 24x a „teroristické útoky“ 37x. Mimo správných odpovědí vybrali 4 respondenti možnost „jiné“, přičemž do odpovědi uvedli: šikana a domácí násilí; zhroucení budovy; nelegální činnost; požáry, povodně, pandemie a únik nebezpečné chemické látky.

Obr. 13-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 4. Zdroj: [vlastní]

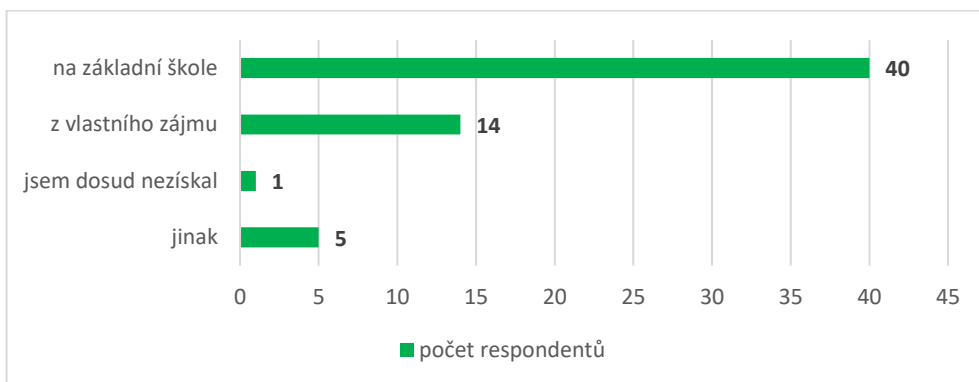

Obr. 14-Počet správných odpovědí druhé skupiny u otázky 4. Zdroj: [vlastní]

U druhé skupiny respondentů zaškrtno správně všechny odpovědi 33 respondentů (66 %). Další 4 (8 %) zaškrtnli 3 správné odpovědi a 13 (26 %) zaškrtno 2 správné odpovědi. Možnost „vojenské ohrožení“ byla vybrána celkem 42x, „přírodní katastrofy“ 45x, „průmyslové a ostatní havárie“ 42x a „teroristické útoky“ 41x. Mimo správných odpovědí vybrali 4 respondenti možnost „jiné“, přičemž do odpovědi uvedli: covid; covid; epidemie; pandemie.

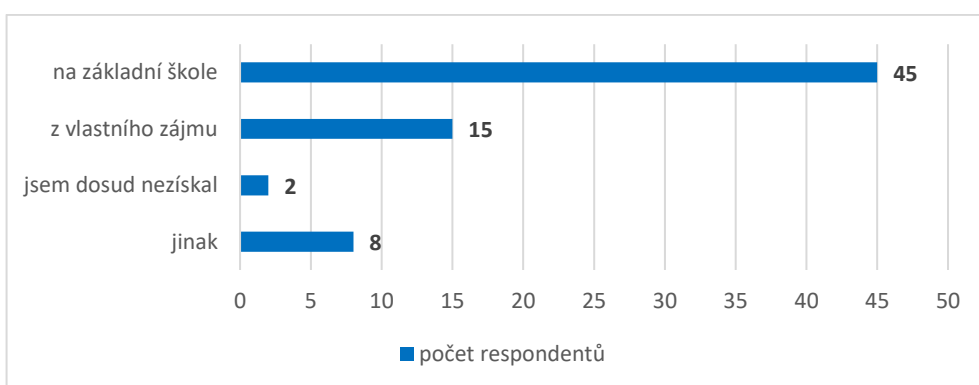
Otázka č. 5: Informace o zásadách chování při mimořádných událostech (požár, povodně, únik nebezpečné chemické látky apod.) jste získal:

U této otázky byla možnost uvedení více možností.

Obr. 15-Způsob seznámení se se zásadami chování při mimořádných událostech u první skupiny respondentů. Zdroj: [vlastní]

Nejčastěji vybranou možností u první skupiny byla odpověď „na základní škole“, která byla uvedena celkem 40x. Možnost „z vlastního zájmu“ byla uvedena 14x. Jeden respondent uvedl, že se se zásadami chování při mimořádných událostech dosud neseznámil. V případě možnosti „jinak (uved'te jak)“, která byla uvedena celkem 5x, bylo ve všech případech uvedeno „rodina“.

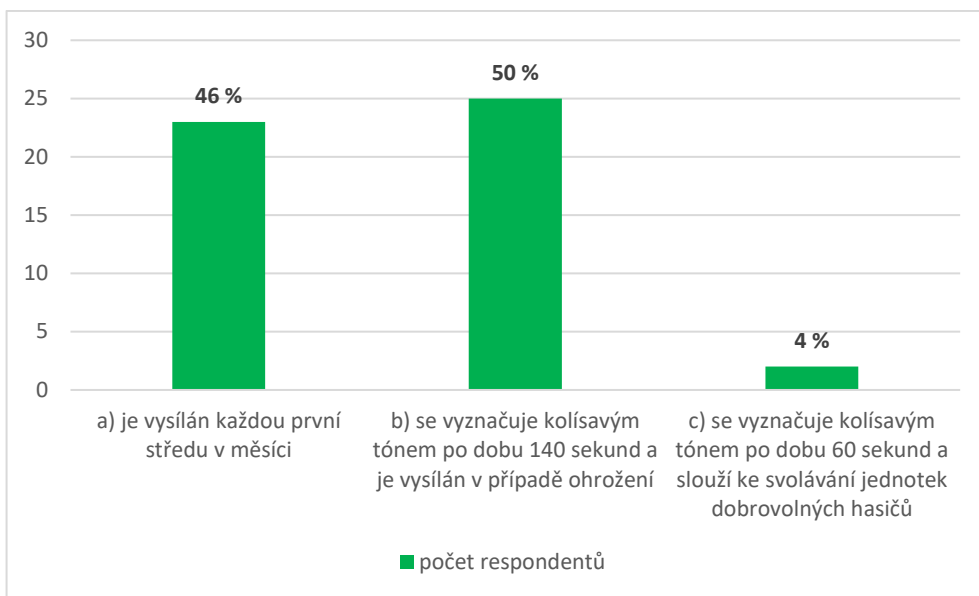
Obr. 16-Způsob seznámení se se zásadami chování při mimořádných událostech u druhé skupiny respondentů. Zdroj: [vlastní]

U druhé skupiny respondentů byla nejčastěji vybranou možností odpověď „na základní škole“, která byla uvedena celkem 45x. Možnost „z vlastního

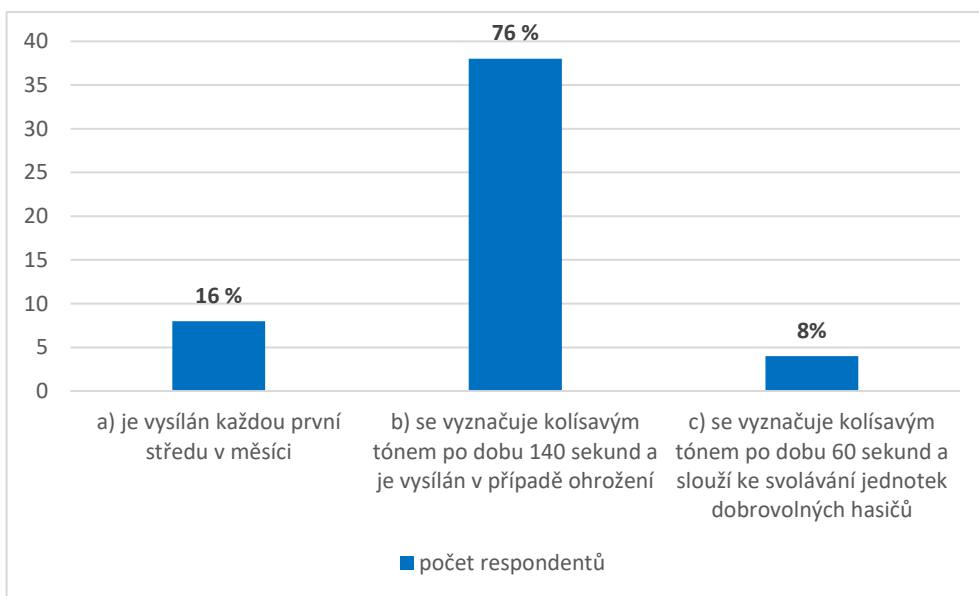
zájmu“ byla uvedena 15x. Dva respondenti uvedli, že se se zásadami chování při mimořádných událostech dosud neseznámili. V případě možnosti „*jinak (uved'te jak)*“, která byla uvedena 8x, byly uvedeny odpovědi: internet a práce; kurz; školení; školení; média; střední škola; vysoká škola; informační prostředky.

Otázka č. 6: Varovný signál všeobecná výstraha:

Obr. 17-Graf odpovědí první skupiny k otázce 6. Zdroj: [vlastní]

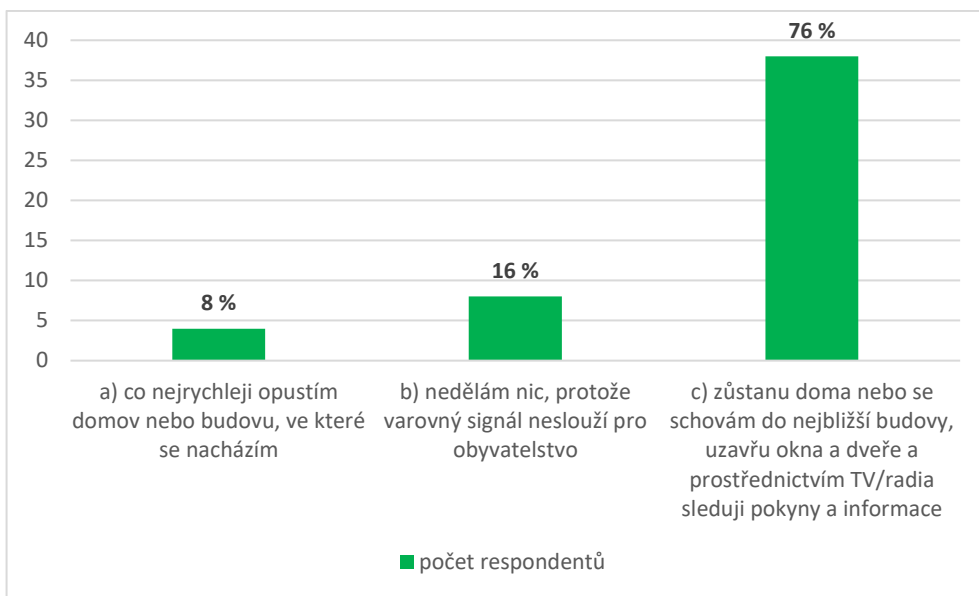
Z první skupiny respondentů jich správnou odpověď B zvolilo 25 (50 %).
Odpověď A zvolilo 23 respondentů (46 %) a odpověď C 2 respondenti (4 %).

Obr. 18-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 6. Zdroj: [vlastní]

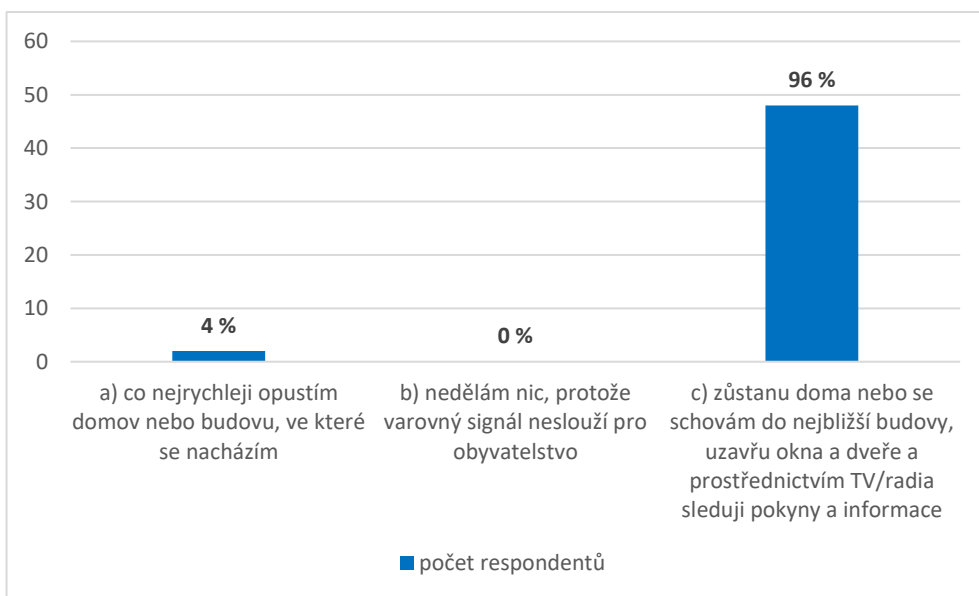
Z druhé skupiny respondentů jich správnou odpověď B zvolilo 38 (76 %).
Odpověď A zvolilo 8 respondentů (16 %) a odpověď C 4 respondenti (8 %).

Otázka č. 7: Po zaznění varovného signálu všeobecná výstraha:

Obr. 19-Graf odpovědí první skupiny k otázce 7. Zdroj: [vlastní]

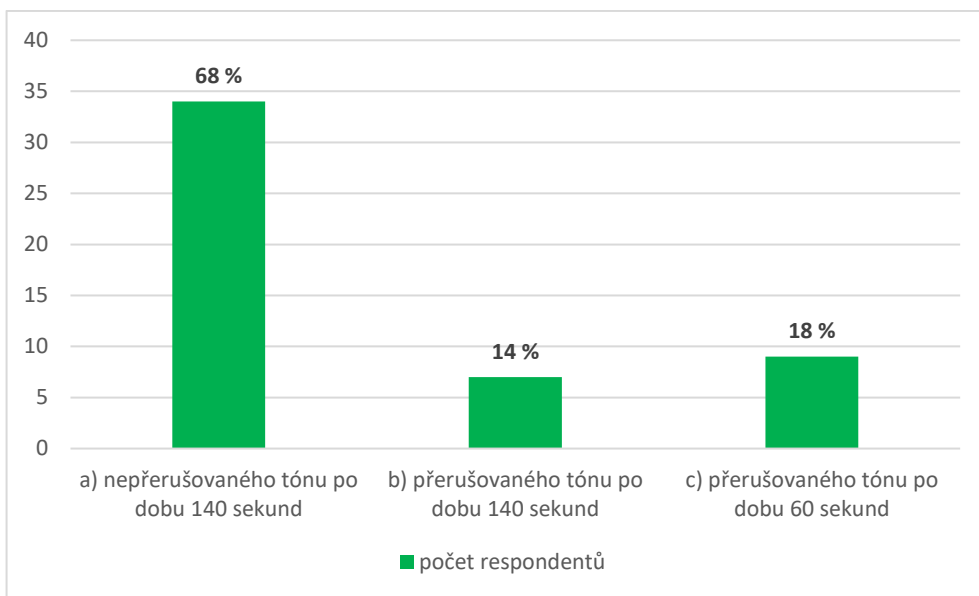
Z první skupiny respondentů jich správnou odpověď C zvolilo 38 (76 %).
Odpověď A zvolili 4 respondenti (8 %) a odpověď B 8 respondentů (16 %).

Obr. 20-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 7. Zdroj: [vlastní]

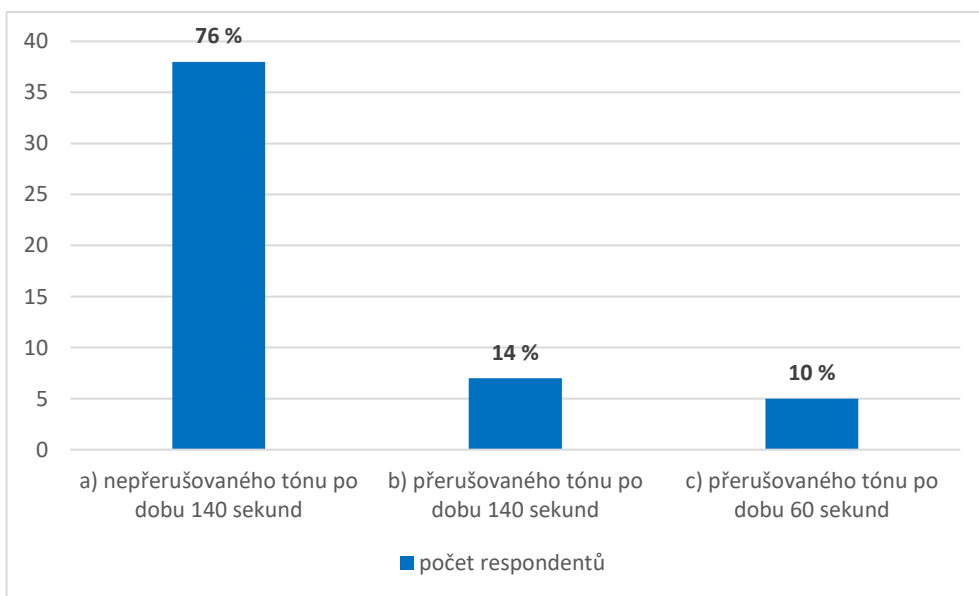
Z druhé skupiny respondentů jich správnou odpověď C zvolilo 48 (96 %).
Odpověď A zvolili 2 respondenti (4 %) a odpověď B 0 respondentů (0 %).

Otázka č. 8: Zkouška sirén je v České republice prováděna vysíláním:

Obr. 21-Graf odpovědí první skupiny k otázce 8. Zdroj: [vlastní]

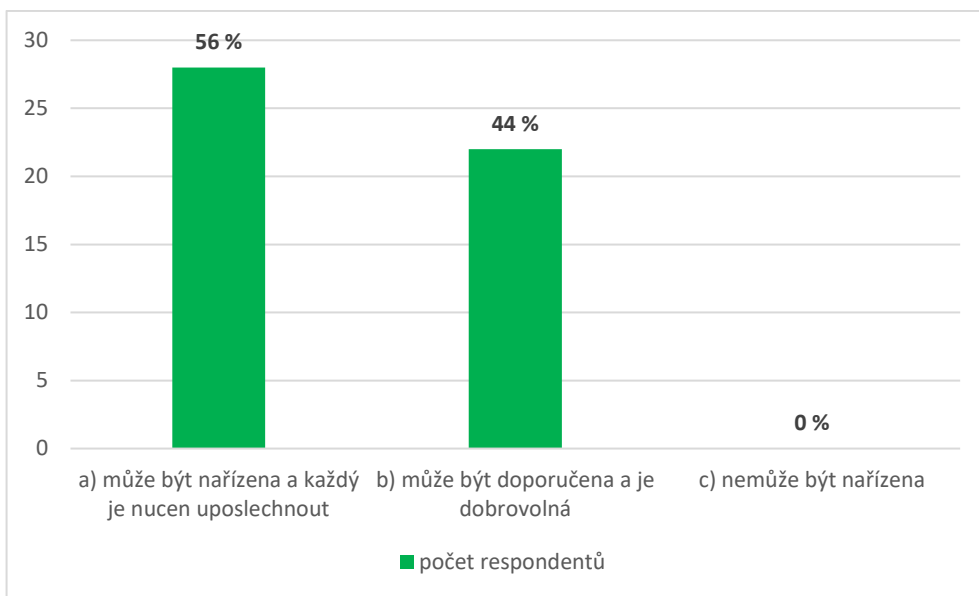
Z první skupiny respondentů jich správnou odpověď A zvolilo 34 (68 %).
Odpověď B zvolilo 7 respondentů (14 %) a odpověď C 9 respondentů (18 %).

Obr. 22-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 8. Zdroj: [vlastní]

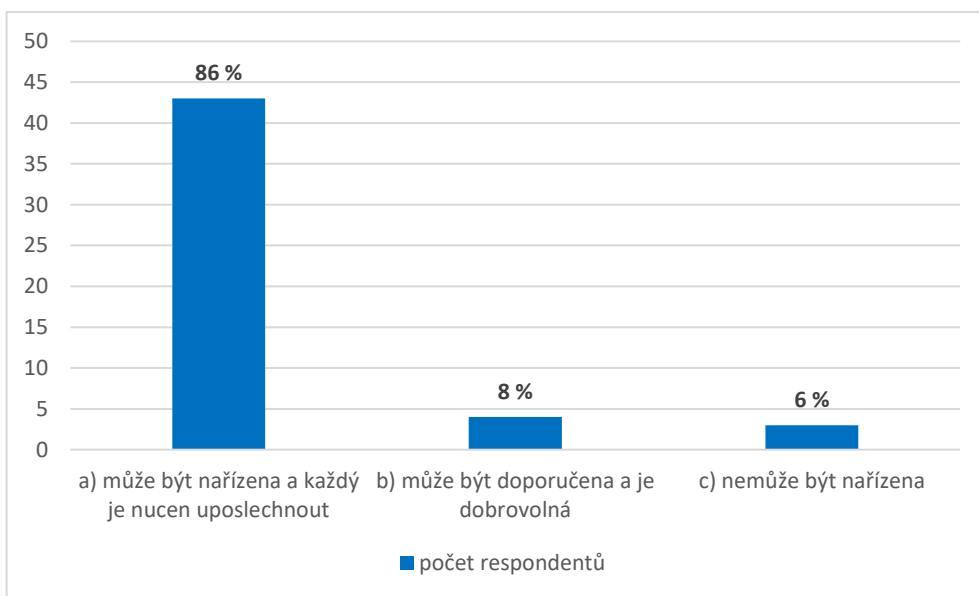
Z druhé skupiny respondentů jich správnou odpověď A zvolilo 38 (76 %).
Odpověď B zvolilo 7 respondentů (14 %) a odpověď C 5 respondentů (10 %).

Otázka č. 9: Řízená evakuace obyvatelstva:

Obr. 23-Graf odpovědí první skupiny k otázce 9. Zdroj: [vlastní]

Z první skupiny respondentů jich správnou odpověď A zvolilo 28 (56 %).
Odpověď B zvolilo 22 respondentů (44 %) a odpověď C 0 respondentů (0 %).

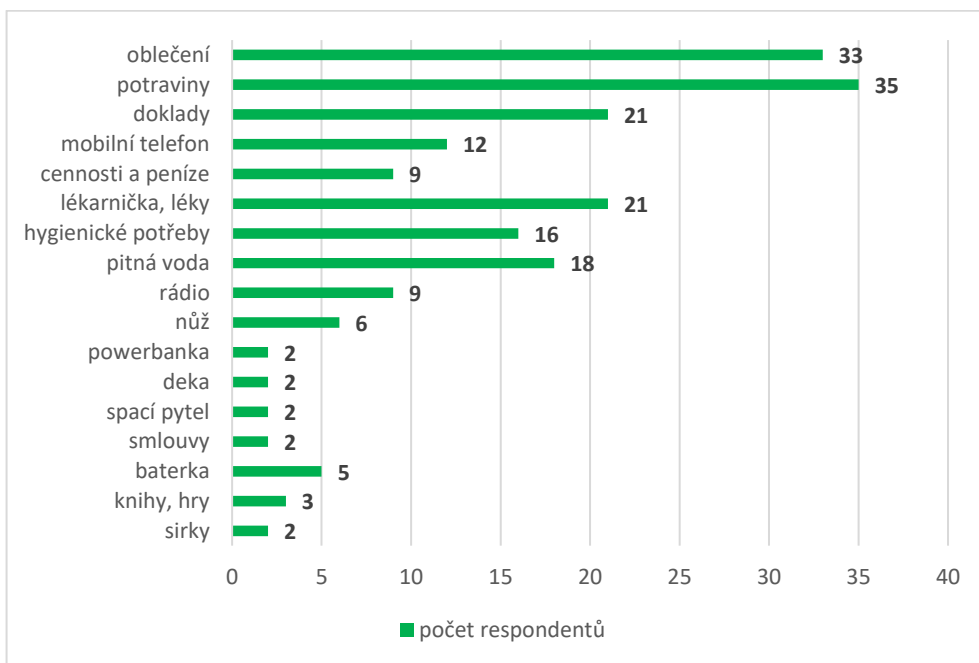

Obr. 24-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 9. Zdroj: [vlastní]

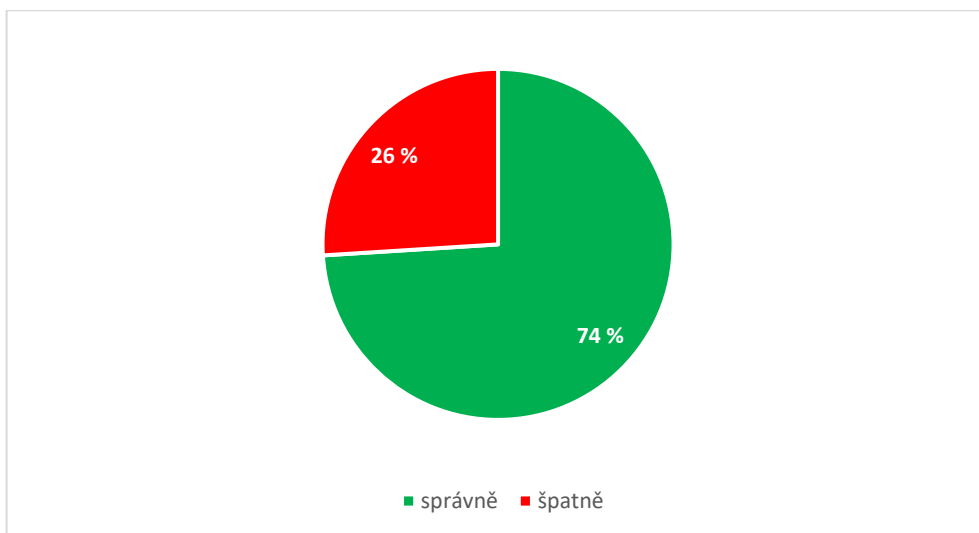
Z druhé skupiny respondentů jich správnou odpověď A zvolilo 43 (86 %).
Odpověď B zvolili 4 respondenti (8 %) a odpověď C 3 respondenti (6 %).

Otázka č. 10: Co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo? (uved'te alespoň

5 věcí)

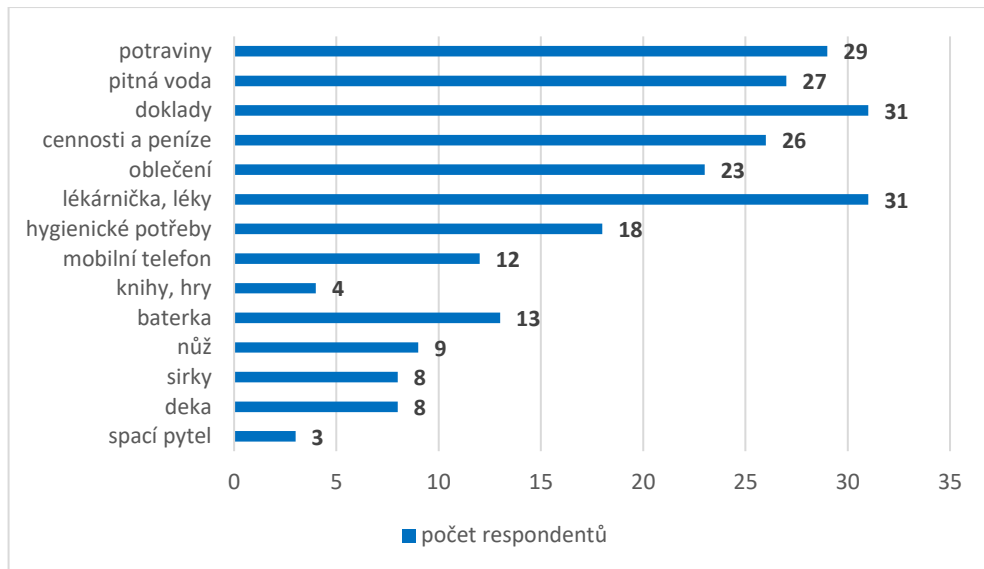
Obr. 25-Graf odpovědí první skupiny k otázce 10. Zdroj: [vlastní]

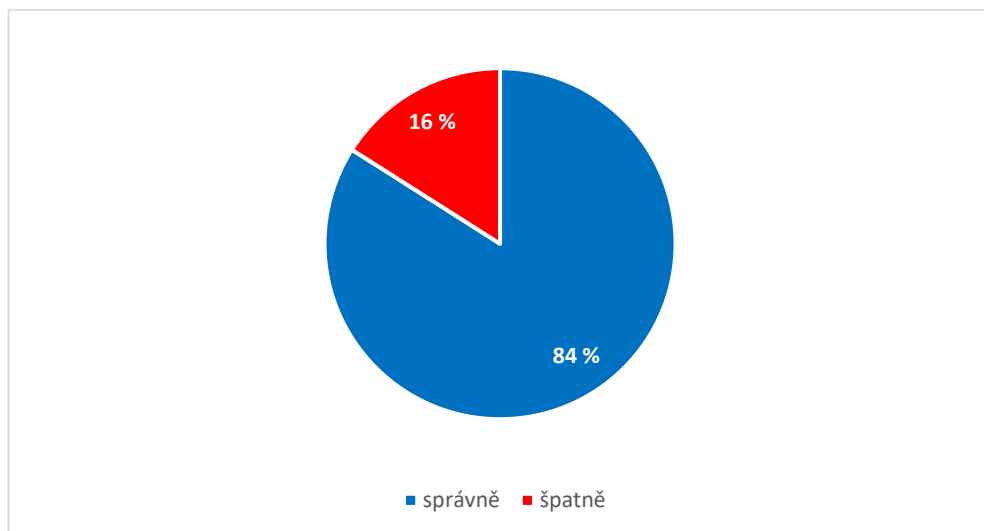
Obr. 26-Správnost odpovědí první skupiny u otázky 10. Zdroj: [vlastní]

V otázce na téma evakuační zavazadlo bylo u první skupiny respondentů zaznamenáno 17 druhů věcí, které by respondenti zabalili do evakuačního zavazadla. Z první skupiny respondentů odpovědělo správně 37 (74 %),

kteří uvedli požadovaných 5 věcí a všechny byly správné. Ze zbylých 13 respondentů (26 %), kteří správně neodpověděli, uvedli 2 respondenti méně než 5 věcí a 11 respondentů ponechalo otázku bez odpovědi. Mezi nejčastějších 5 věcí, které byly uváděny, patří potraviny (35x), oblečení (33x), doklady (21x), lékárníčka nebo léky (21x) a pitná voda (18x).

Obr. 27-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 10. Zdroj: [vlastní]

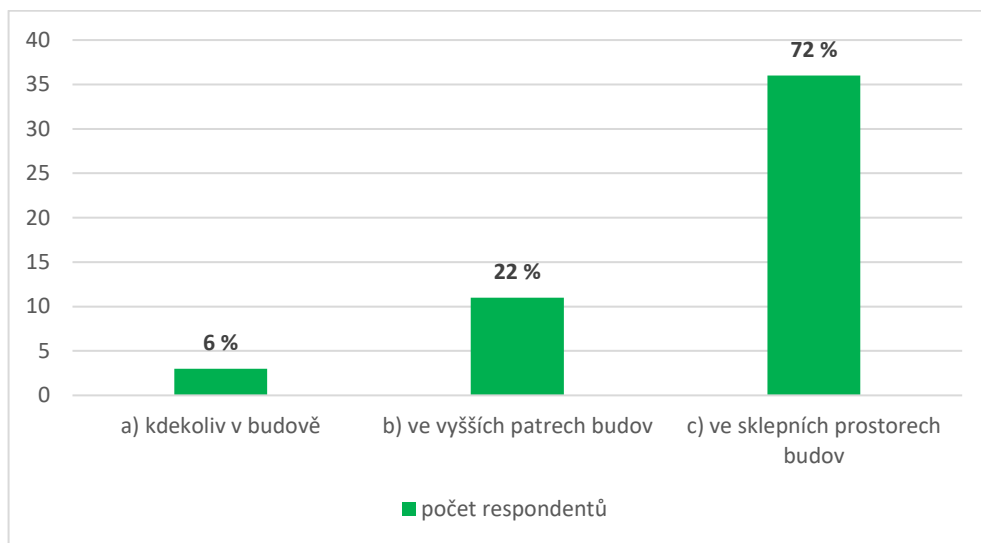
Obr. 28-Správnost odpovědí druhé skupiny u otázky 10. Zdroj: [vlastní]

U druhé skupiny respondentů zaznamenáno 14 druhů věcí, které by respondenti zabalili do evakuačního zavazadla. Z 50 respondentů odpovědělo

správně 42 (84 %), kteří uvedli požadovaných 5 věcí a všechny byly správné. Ze zbylých 8 respondentů (16 %), kteří správně neodpověděli, uvedl jeden respondent méně než 5 věcí a 7 respondentů ponechalo otázku bez odpovědi. Mezi nejčastějších 5 věcí, které byly uváděny, patří doklady (31x), lékárnička nebo léky (31x), potraviny (29x), pitná voda (27x) a cennosti a peníze (26x).

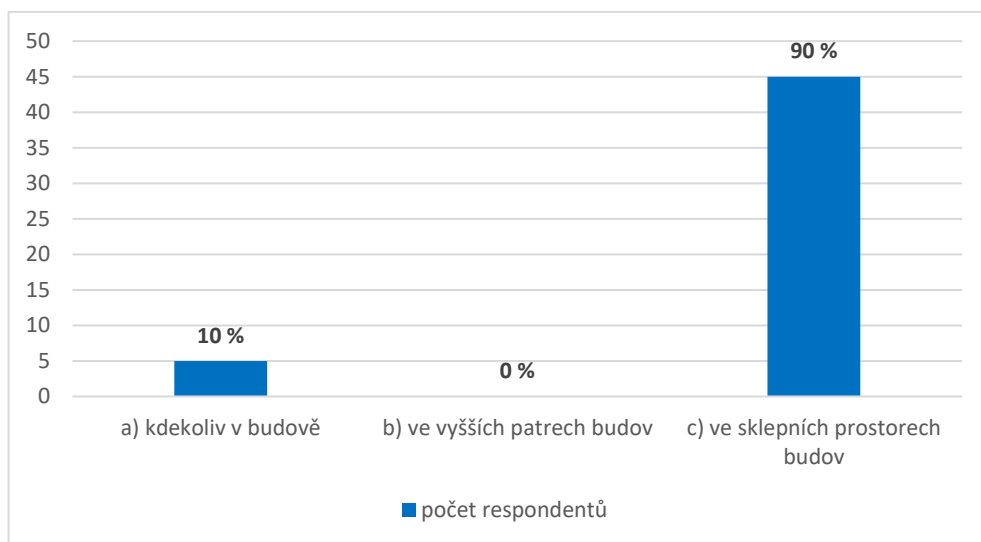

Otázka č. 11: V případě havárie v jaderném zařízení či při jaderném útoku v okolí se ukryji nejlépe:

Obr. 29-Graf odpovědí první skupiny k otázce 11. Zdroj: [vlastní]

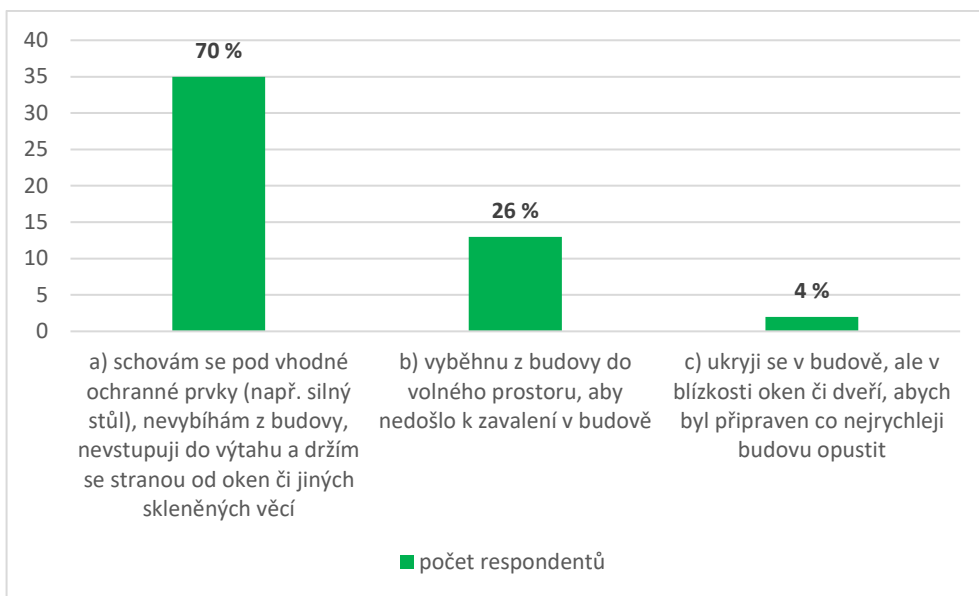
Z první skupiny respondentů jich správnou odpověď C zvolilo 36 (72 %).
Odpověď A zvolili 3 respondenti (6 %) a odpověď B 11 respondentů (22 %).

Obr. 30-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 11. Zdroj: [vlastní]

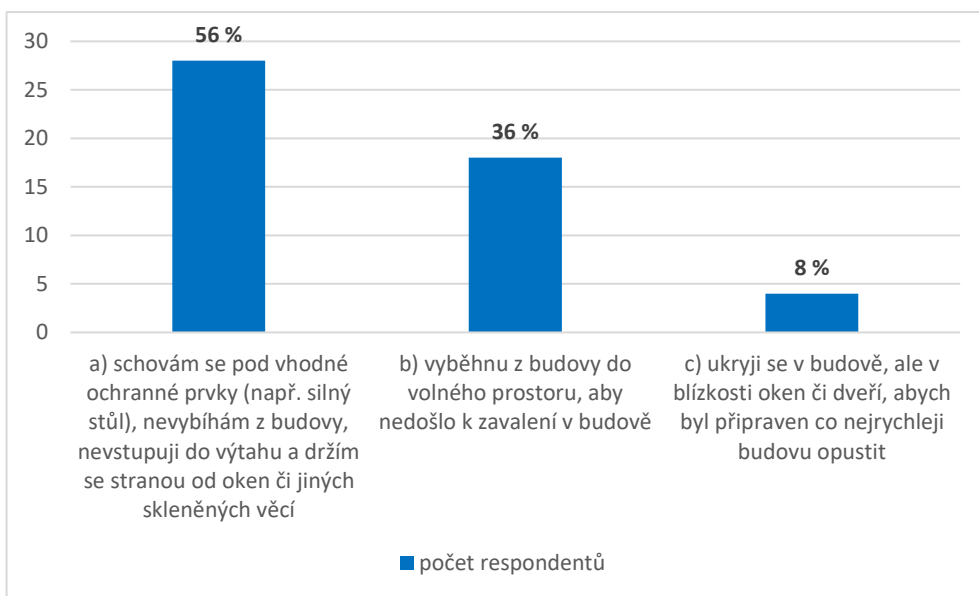
Z druhé skupiny respondentů jich správnou odpověď C zvolilo 45 (90 %).
Odpověď A zvolilo 5 respondentů (10 %) a odpověď C 0 respondentů (0 %).

Otázka č. 12: Nacházím-li se při zemětřesení v budově:

Obr. 31-Graf odpovědí první skupiny k otázce 12. Zdroj: [vlastní]

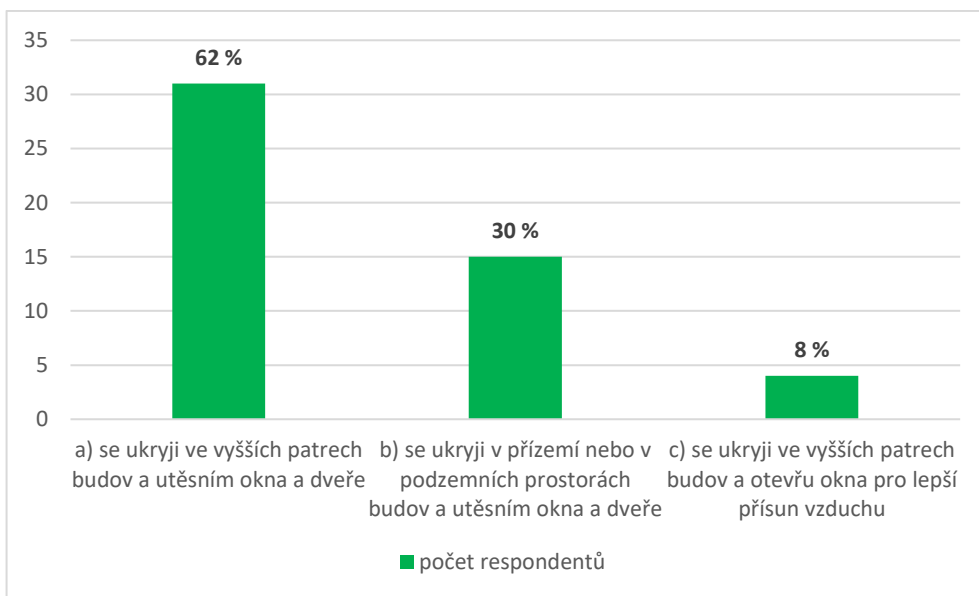
Z první skupiny respondentů jich správnou odpověď A zvolilo 35 (70 %).
Odpověď B zvolilo 13 respondentů (26 %) a odpověď C 2 respondenti (4 %).

Obr. 32-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 12. Zdroj: [vlastní]

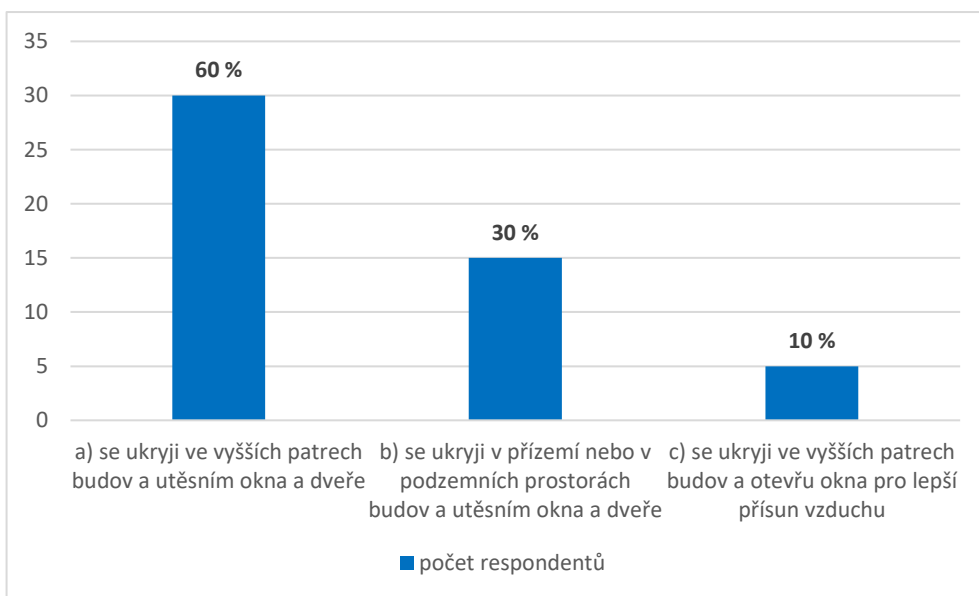
Z druhé skupiny respondentů jich správnou odpověď A zvolilo 28 (56 %).
Odpověď B zvolilo 18 respondentů (36 %) a odpověď C 4 respondenti (8 %).

Otázka č. 13: V případě úniku nebezpečné chemické látky v okolí:

Obr. 33-Graf odpovědí první skupiny k otázce 13. Zdroj: [vlastní]

Z první skupiny respondentů jich správnou odpověď A zvolilo 31 (62 %).
Odpověď B zvolilo 15 respondentů (30 %) a odpověď C 4 respondenti (8 %).

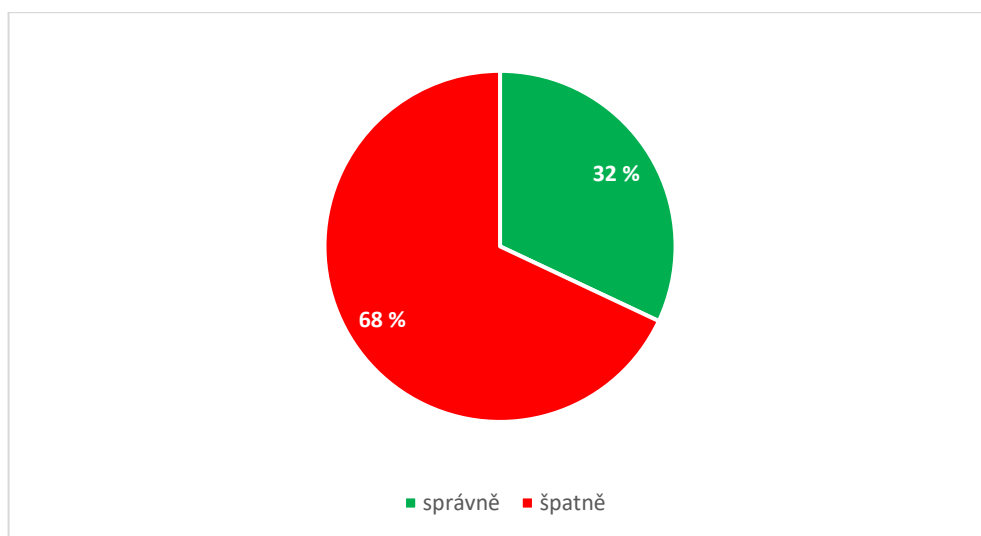
Obr. 34-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 13. Zdroj: [vlastní]

Z druhé skupiny respondentů jich správnou odpověď A zvolilo 30 (60 %).
Odpověď B zvolilo 15 respondentů (30 %) a odpověď C 5 respondentů (10 %).

Otázka č. 14: Jaké prostředky byste využili pro improvizovanou ochranu těla a hlavy proti nebezpečným chemickým látkám? (uved'te alespoň 3 věci)

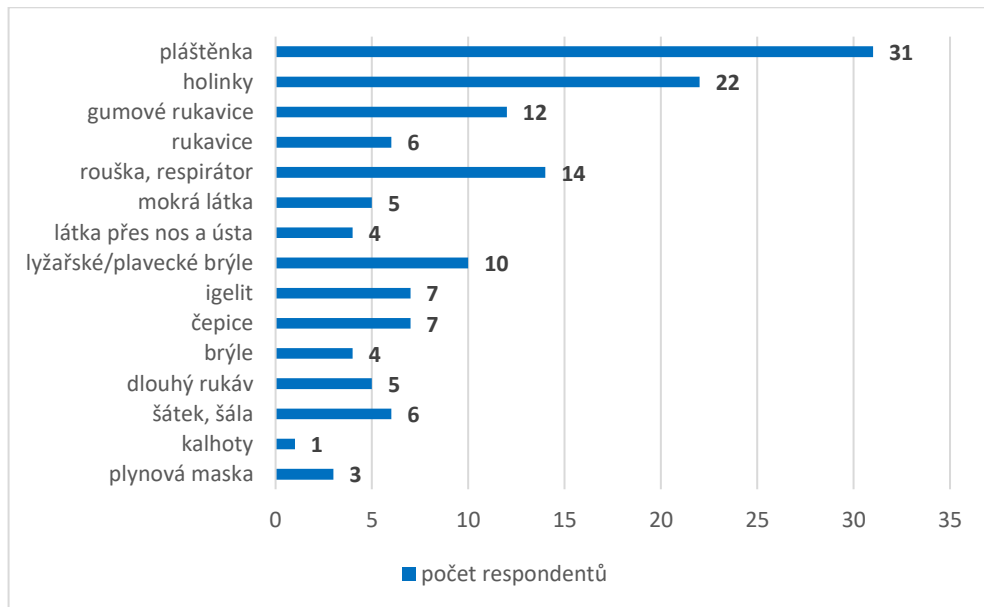
Obr. 35-Graf odpovědí první skupiny k otázce 14. Zdroj: [vlastní]

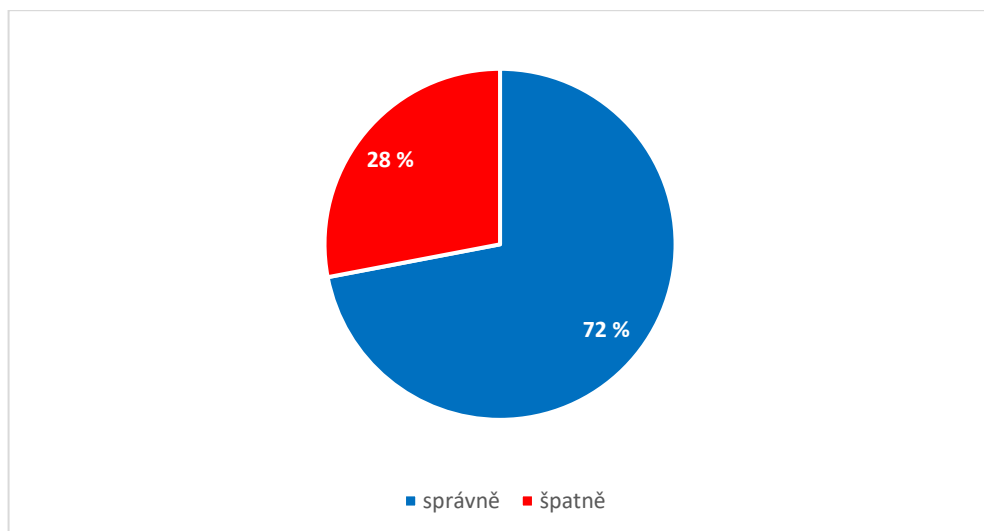
Obr. 36-Správnost odpovědí první skupiny u otázky 14. Zdroj: [vlastní]

V otázce na téma improvizovaná ochrana těla a hlavy bylo u první skupiny respondentů zaznamenáno 15 prostředků, které by použili k ochraně těla a hlavy. Z první skupiny respondentů odpovědělo správně 16 respondentů (32 %), kteří uvedli požadované 3 prostředky a všechny byly

správné. Ze zbylých 34 respondentů (68 %), kteří správně neodpověděli, uvedlo 13 méně než 3 věci a 21 z nich ponechalo otázku bez odpovědi. Mezi nejčastější 3 prostředky ochrany, které byly uváděny, patří respirátor nebo rouška (10x), šátek nebo šála (10x) a oblečení s dlouhým rukávem (7x).

Obr. 37-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 14. Zdroj: [vlastní]

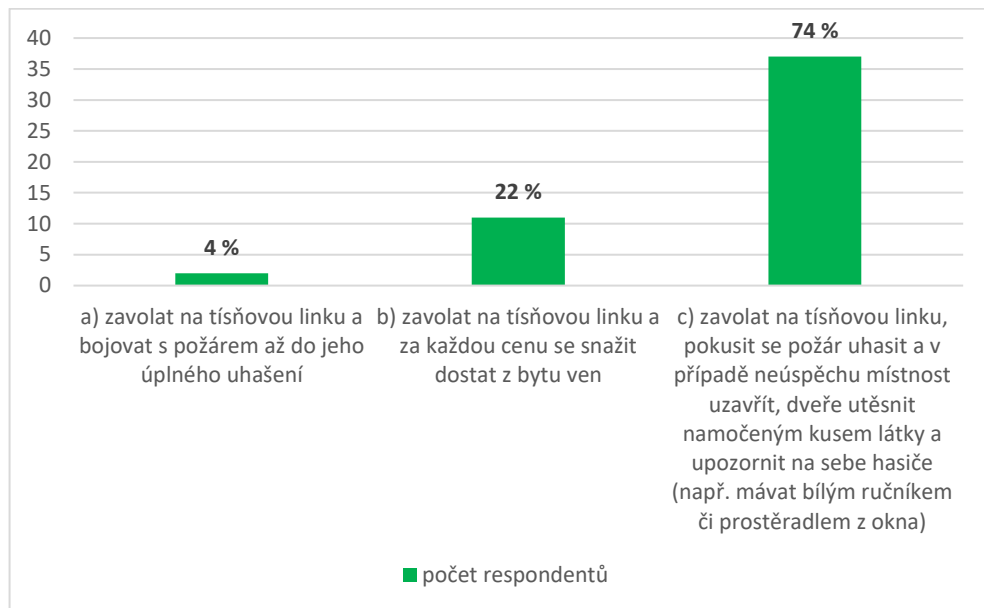

Obr. 38-Správnost odpovědí druhé skupiny u otázky 14. Zdroj: [vlastní]

U druhé skupiny respondentů bylo zaznamenáno 15 prostředků, které by použili k ochraně těla a hlavy. Z druhé skupiny respondentů odpovědělo

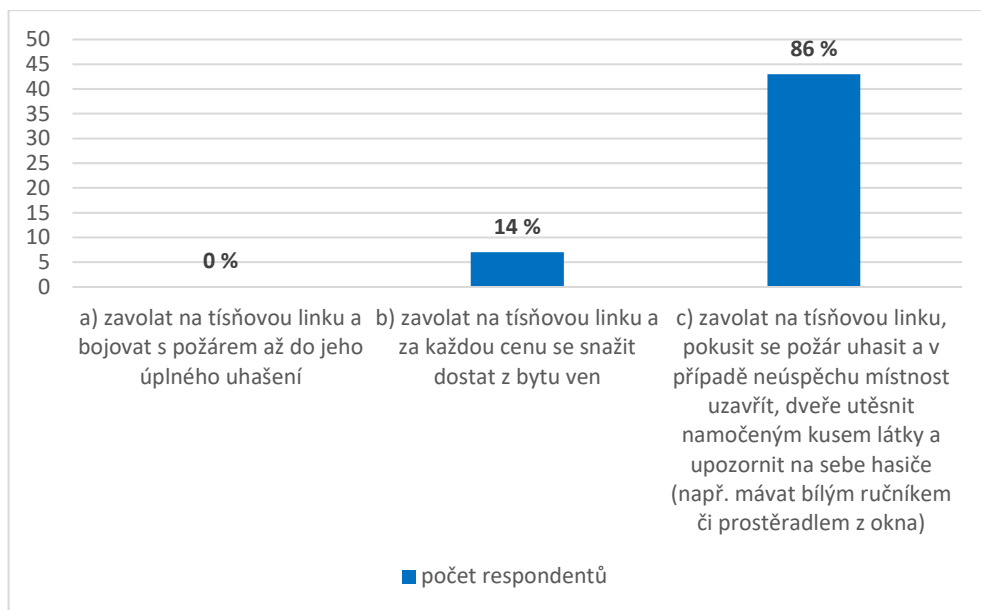
správně 36 respondentů (72 %), kteří uvedli požadované 3 prostředky a všechny byly správné. Ze zbylých 14 respondentů (28 %), kteří správně neodpověděli, uvedli 4 respondenti méně než 3 věci a 10 z nich ponechalo otázku bez odpovědi. Mezi nejčastější 3 prostředky ochrany, které byly uváděny, patří pláštěnka (31x), holínky (22x) a rouška nebo respirátor (14x).

Otázka č. 15: Pokud by ve vašem bytě ve vyšším patře panelového domu vypukl požár a zároveň by nebylo možné byt opustit, doporučuje se:

Obr. 39-Graf odpovědí první skupiny k otázce 15. Zdroj: [vlastní]

Z první skupiny respondentů jich správnou odpověď C zvolilo 37 (74 %).
Odpověď A zvolili 2 respondenti (4 %) a odpověď B 11 respondentů (22 %).

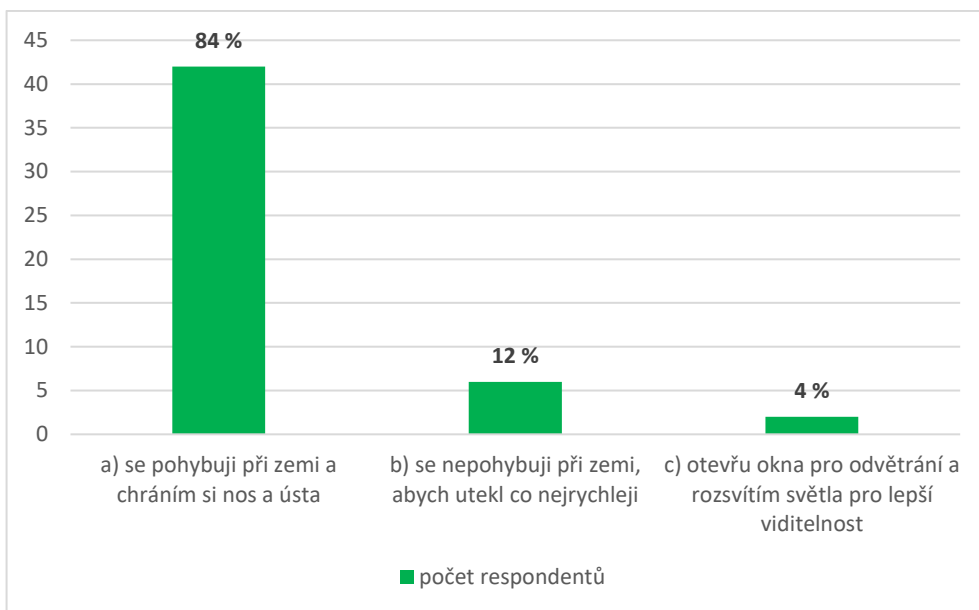

Obr. 40-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 15. Zdroj: [vlastní]

Z druhé skupiny respondentů jich správnou odpověď C zvolilo 43 (86 %).
 Odpověď A zvolilo 0 respondentů (0 %) a odpověď B 7 respondentů (14 %).

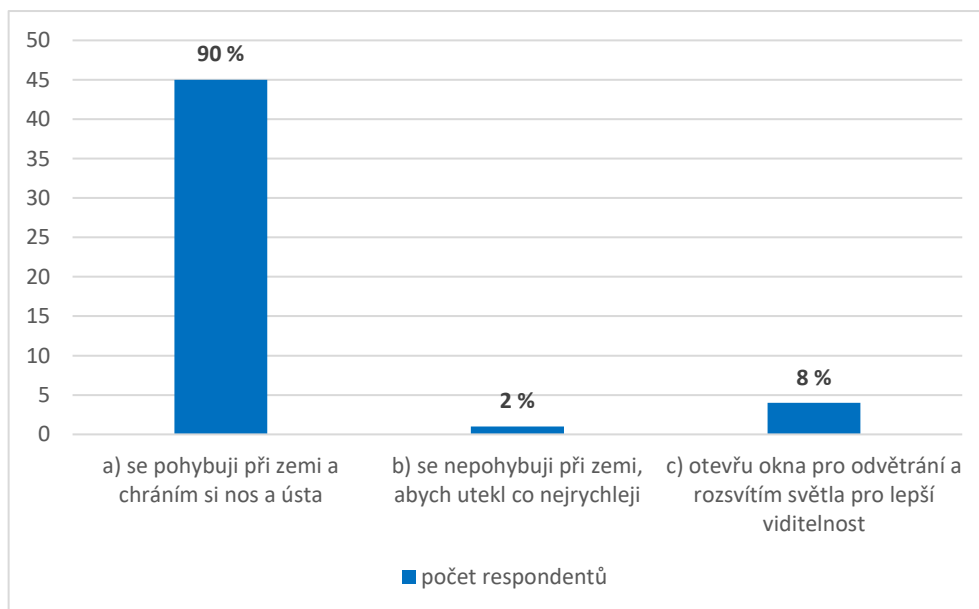

Otázka č. 16: V zakouřené místnosti, kde vypukl požár:

Obr. 41-Graf odpovědí první skupiny k otázce 16. Zdroj: [vlastní]

Z první skupiny respondentů jich správnou odpověď A zvolilo 42 (84 %).
Odpověď B zvolilo 6 respondentů (12 %) a odpověď C 2 respondenti (4 %).

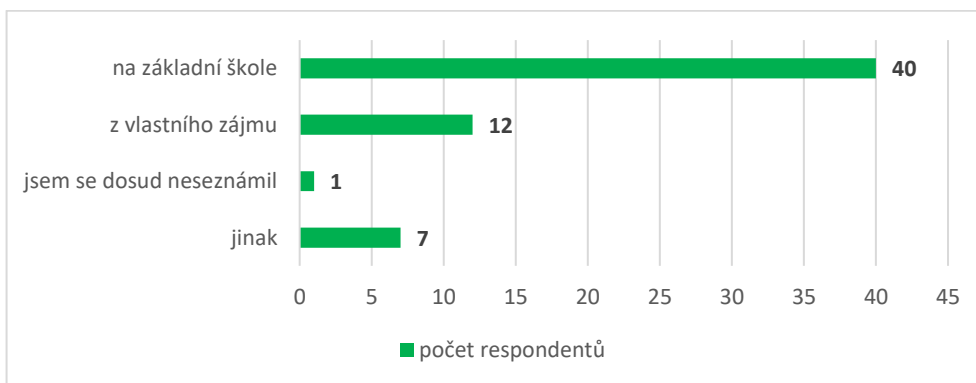

Obr. 42-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 16. Zdroj: [vlastní]

Z druhé skupiny respondentů jich správnou odpověď A zvolilo 45 (90 %).
Odpověď B zvolil 1 respondent (2 %) a odpověď C 4 respondenti (8 %).

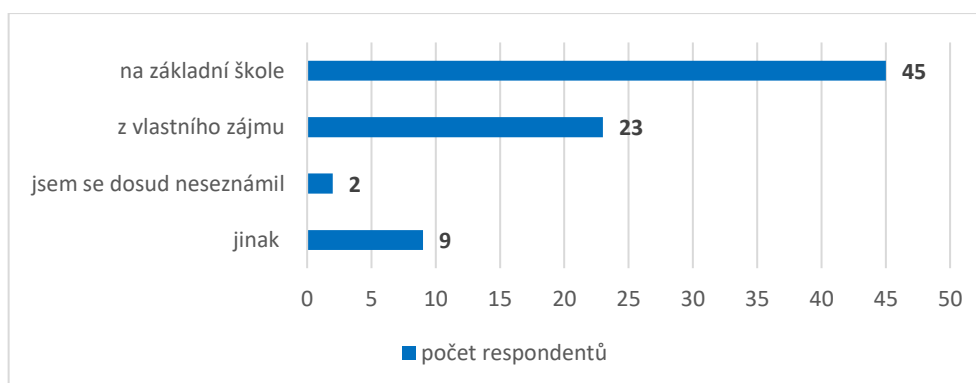
Otázka č. 17: Se zásadami poskytování první pomoci jsem se seznámil:

U této otázky byla možnost uvedení více možností.

Obr. 43-Způsob seznámení se se zásadami poskytování první pomoci u první skupiny. Zdroj: [vlastní]

Nejčastěji vybranou možností u první skupiny byla odpověď „na základní škole“, která byla uvedena celkem 40x. Možnost „z vlastního zájmu“ byla uvedena 12x. Jeden respondent uvedl, že se se poskytování první pomoci dosud neseznámil. V případě možnosti „jinak (uved'te jak)“, která byla uvedena celkem 7x, bylo uvedeno: tábor; tábor; rodina; tábor; rodina; internet; tábor.

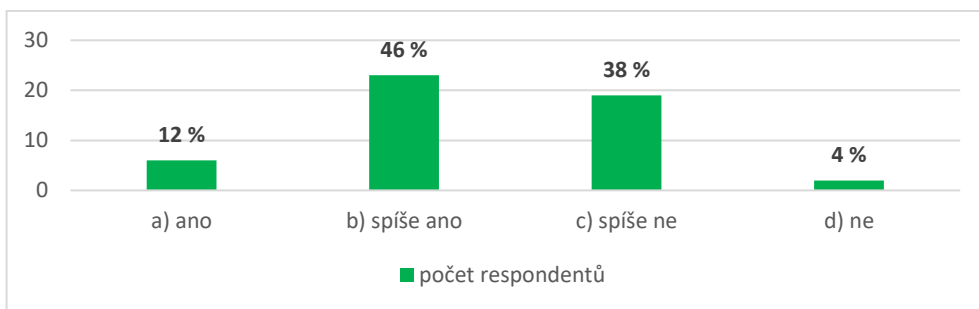

Obr. 44-Způsob seznámení se se zásadami poskytování první pomoci u druhé skupiny. Zdroj: [vlastní]

Nejčastěji vybranou možností u druhé skupiny byla odpověď „na základní škole“, která byla uvedena celkem 45x. Možnost „z vlastního zájmu“ byla uvedena 23x. Dva respondenti uvedli, že se se poskytování první pomoci dosud

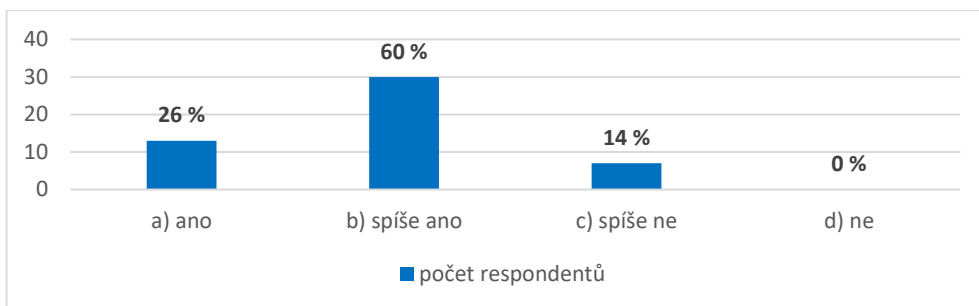
neseznámili. V případě možnosti „jinak (uved'te jak)“, která byla uvedena celkem 9x, bylo uvedeno: vojna a autoškola; školení a autoškola; školení; školení; střední škola; informační prostředky; autoškola; autoškola; autoškola.

Otázka č. 18: Myslíte si, že byste zvládli poskytnout první pomoc?

Obr. 45-Graf odpovědí první skupiny k otázce 18. Zdroj: [vlastní]

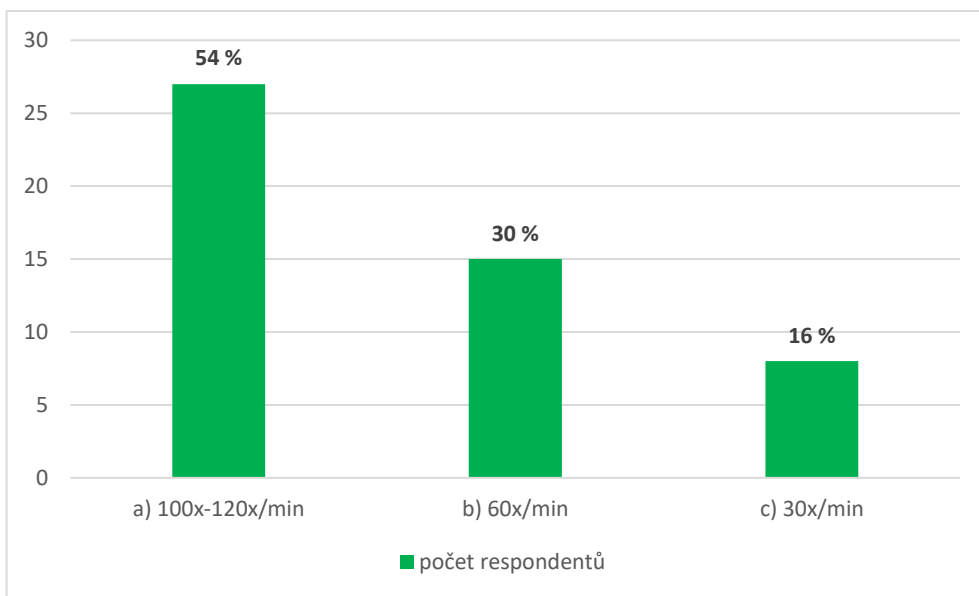
Na tuto otázku uvedlo z první skupiny 6 respondentů (12 %) možnost *ano* a 23 (46 %) uvedlo *spíše ano*. Naopak 19 respondentů (38 %) uvedlo odpověď *spíše ne* a 2 (4 %) uvedli *ne*. Dohromady 58 % respondentů reagovalo kladně a myslí si, že by první pomoc nejspíše nebo s jistotou dokázali poskytnout. Naopak 42 % respondentů má negativní pohled na to, jak by zvládli poskytnutí první pomoci.

Obr. 46-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 18. Zdroj: [vlastní]

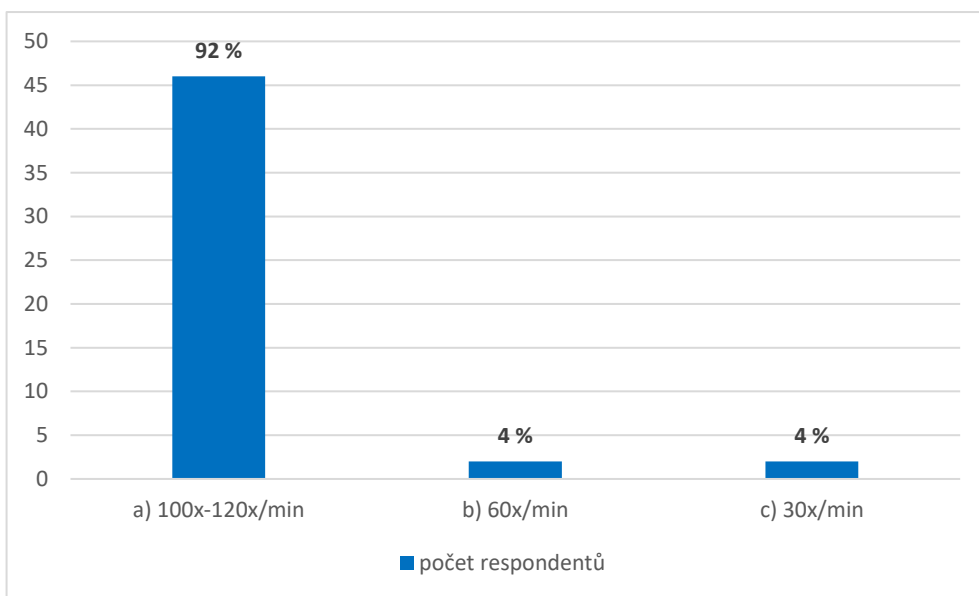
Z druhé skupiny uvedlo 13 respondentů (26 %) možnost *ano* a 30 (60 %) uvedlo *spíše ano*. Naopak 7 respondentů (14 %) uvedlo odpověď *spíše ne* a odpověď *ne* neuvedl žádný respondent (0 %). Dohromady 86 % respondentů reagovalo kladně a myslí si, že by první pomoc nejspíše nebo s jistotou dokázali poskytnout. Naopak 14 % respondentů má negativní pohled na to, jak by zvládli poskytnutí první pomoci.

Otázka č. 19: Správný počet stlačení hrudníku za minutu při resuscitaci je:

Obr. 47-Graf odpovědí první skupiny k otázce 19. Zdroj: [vlastní]

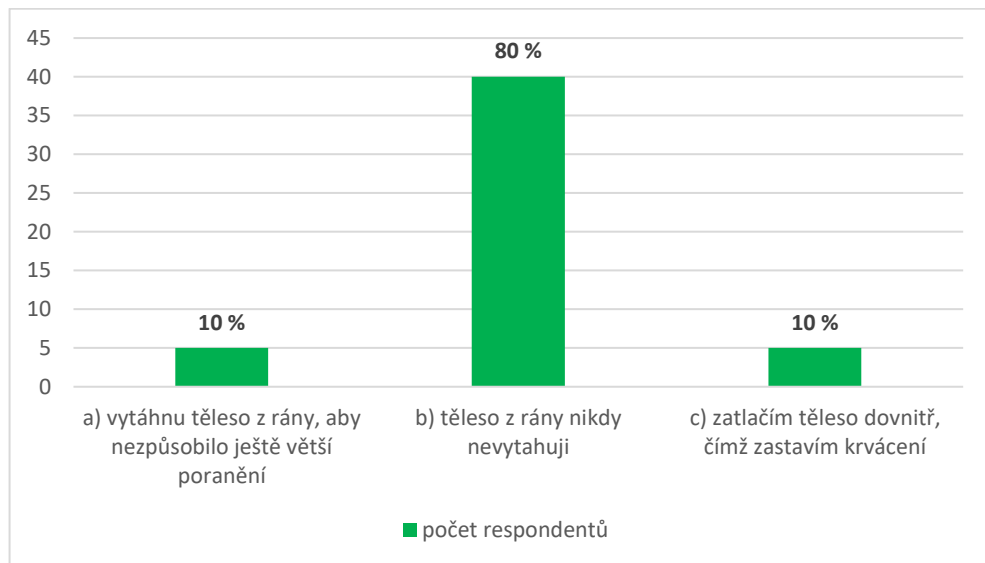
Z první skupiny respondentů jich správnou odpověď A zvolilo 27 (54 %).
Odpověď B zvolilo 15 respondentů (30 %) a odpověď C 8 respondentů (16 %).

Obr. 48-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 19. Zdroj: [vlastní]

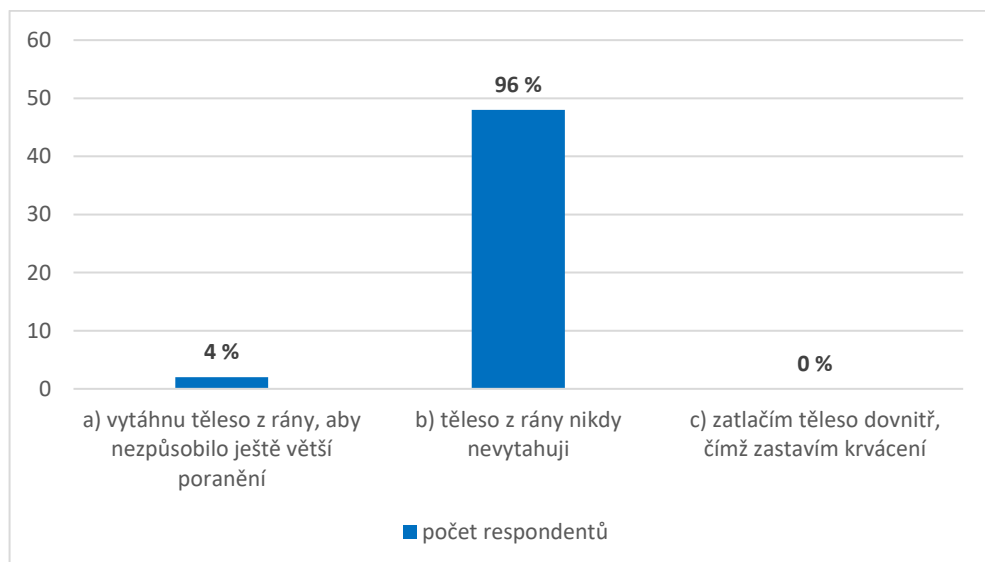
Z druhé skupiny respondentů jich správnou odpověď A zvolilo 46 (92 %).
Odpověď B zvolili 2 respondenti (4 %) a odpověď C 2 respondenti (4 %).

Otázka č. 20: Pokud poskytnu první pomoc při krvácení z rány, ve které se nachází cizí těleso (nůž, střepek apod.):

Obr. 49-Graf odpovědí první skupiny k otázce 20. Zdroj: [vlastní]

Z první skupiny respondentů jich správnou odpověď B zvolilo 40 (80 %). Odpověď A zvolilo 5 respondentů (10 %) a odpověď C 5 respondentů (10 %).

Obr. 50-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 20. Zdroj: [vlastní]

Z druhé skupiny respondentů jich správnou odpověď B zvolilo 48 (96 %). Odpověď A zvolili 2 respondenti (4 %) a odpověď C 0 respondentů (0 %).

6 DISKUZE

Hlavním úkolem praktické části této diplomové práce bylo zjistit informace o znalostech v oblasti OO ve dvou skupinách obyvatel. První skupinou jsou současní žáci ZŠ a druhou skupinou jsou lidé, kteří na ZŠ absolvovali výuku branné výchovy. Tyto informace byly získány na základě dotazníku, který obsahoval 20 otázek (16 uzavřených, 4 otevřené), které se týkaly zejména základních znalostí o systému OO a povědomí o zásadách chování při mimořádných událostech.

První skupinu respondentů tvořili žáci ZŠ, konkrétně 9. ročníku, ve věku 14 až 15 let, kteří v současné době nemají v rámci výuky samostatný předmět branná výchova, jako tomu bylo v minulosti. Druhou skupinu tvoří respondenti ve věku 45 až 65 let, kteří si za svá studijní léta na ZŠ prošli výukou samostatného předmětu branná výchova.

Otázky byly vytvořeny tak, aby byly srozumitelné i pro mladší skupinu respondentů, tedy současné žáky ZŠ. Všechny 20 otázek je tvořeno šesti informativními otázkami, které zjišťují tyto informace o respondentovi:

- věk;
- zda slyšel pojem OO;
- co si představuje pod pojmem OO;
- jak získal informace o zásadách chování při mimořádných událostech;
- jak získal informace o zásadách poskytování první pomoci;
- zda si myslí, že by dokázal poskytnout první pomoc.

Zbytek je tvořen otázkami s výběrem správné odpovědi, které mají za úkol zjistit znalosti respondentů v oblasti OO a znalosti týkající se zásad chování při mimořádných událostech.

V otázkách s výběrem správné odpovědi je vždy jedna správná odpověď a týkají se:

- varování;
- evakuace;
- ukrytí při mimořádných událostech různého charakteru;
- improvizované ochrany těla a hlavy;
- zásad chování při požáru a v ostatních situacích;
- poskytování první pomoci.

Na otázku „Slyšel jste někdy pojem ochrana obyvatelstva?“ odpovídaly obě skupiny respondentů podobně. V první skupině uvedlo 78 % respondentů, že se s tímto pojmem již setkalo. U druhé skupiny kladně odpovědělo 84 % respondentů. U obou skupin jsou tedy výsledky podobné.

Větší rozdíl je znatelný u další otázky, kde byli respondenti dotazováni, co si představují pod pojmem OO. Ačkoliv 78 % žáků uvedlo, že se s pojmem OO setkalo, jejich odpovědi na tuto otázku byly velmi různorodé. OO je zákonem definována jako „plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku“. [14] Této definici se nepřiblížila žádná odpověď. Nejčastějšími odpověďmi žáků ZŠ byly odpovědi: *ochrana lidí před nebezpečím* a *ochrana obyvatel před válkou*, které shodně uvedlo 22 % respondentů. Stejně procento respondentů ponechalo otázku bez odpovědi. Z toho vyplývá, že ačkoliv 78 % žáků uvedlo, že slyšeli pojem OO, nikdo z nich neuvedl přesnou odpověď na to, co pojem OO znamená. Odpovědi druhé skupiny respondentů

se dají považovat za přesnější. Na otázku sice 30 % respondentů neodpovědělo, avšak dvě nejčastější odpovědi byly: *opatření k ochraně života a zdraví obyvatel, majetku a životního prostředí a plnění úkolů civilní ochrany (varování, evakuace, ukrytí, nouzové přežití)*. Na základě těchto výsledků se tedy dá konstatovat, že lepší představu o tom, co znamená OO, má druhá skupina respondentů. Nutno však podotknout, že u této otázky nebyla posuzována správnost, ale sloužila pouze jako informativní otázka.

V další otázce byli respondenti dotazováni, ve kterých situacích se podle nich používají opatření OO. Na výběr byly možnosti *vojenské ohrožení, přírodní katastrofy, průmyslové a jiné havárie a teroristické útoky*. Pátou možností byla možnost *jiné*, kde se daly dle vlastního uvážení doplnit další situace. Všechny uvedené konkrétní situace byly správnou odpovědí, jelikož opatření OO lze uplatnit ve všech z nich. Z žáků ZŠ uvedlo všechny čtyři správné odpovědi pouze 24 % z nich. Nejvíce, a to 36 % žáků, zaškrtnulo v této otázce pouze 2 správné odpovědi. Nejvíce odpovědi získaly možnosti *vojenské ohrožení a teroristické útoky*, z čehož vyplývá, že si většina žáků myslí, že se opatření OO používají zejména ve vztahu s ozbrojenými konflikty či útoky, což může být způsobeno i aktuální situací ve světě, kdy se mluví o ozbrojeném konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou. U druhé skupiny byly odpovědi opět přesnější. Všechny čtyři správné odpovědi zaškrtnulo 66 % respondentů. I v této otázce se tedy ukazuje, že druhá skupina má větší přehled o tom, v jakých typech situací se používají opatření OO.

Pátá otázka se týkala toho, zda a jak se respondenti seznámili se zásadami chování při mimořádných událostech. U obou skupin byla nejčastěji volenou odpovědí ZŠ. Současní žáci ZŠ mají tedy informace týkající se OO ze školy, ačkoliv se v současnosti branná výchova nevyučuje jako samostatný předmět.

U druhé skupiny byla pak vícekrát doplněna možnost *jiné*, kde respondenti uváděli, že se s těmito zásadami seznámili např. při školení v zaměstnání.

První skupina otázek zaměřených na znalosti v oblasti OO byla zaměřena na jedno z opatření OO, a to varování. V prvních dvou otázkách na varovný signál všeobecná výstraha odpovídala lépe druhá skupina respondentů. Správně rozeznalo varovný signál 76 % respondentů z druhé skupiny a správnou reakci po zaznění varovného signálu uvedlo 96 % z nich. U první skupiny rozeznalo signál všeobecná výstraha podle definice pouze 50 % respondentů a správnou reakci po zaznění tohoto signálu vybralo 76 % z nich. Celkem velké procento žáků, téměř polovina, uvedlo mylně, že varovný signál všeobecná výstraha je vysílán každou první středu v měsíci. V tomto případě však dochází k záměně za zkoušku sirén. Té se týkala samostatná otázka. Správné znění signálu zkouška sirén uvedlo z první skupiny 68 % a z druhé skupiny 76 % respondentů.

Další dvě otázky se týkaly evakuace. První otázkou bylo, zda může být řízená evakuace nařízena a každý je nucen uposlechnout. U této otázky odpovědělo správně 56 % žáků. Zbylých 44 % odpovědí se rozložilo do možností, že může být pouze doporučena nebo že nemůže být nařízena. U druhé skupiny byla úspěšnost opět vyšší, správně odpovědělo 86 % respondentů. Druhá otázka byla doplňovací a respondenti měli uvést alespoň 5 věcí, které by zařadili do evakuačního zavazadla. Zde mě velmi překvapila úspěšnost první skupiny, jelikož 74 % žáků uvedlo požadovaných 5 věcí a všechny byly správné. Přesto odpovídala lépe druhá skupina, kde správně odpovědělo 84 % respondentů. U obou skupin patřily mezi nejčastější odpovědi věci jako je oblečení, potraviny a pitná voda, doklady či léky.

U otázek týkajících se ukrytí, pro mě nečekaně, v jedné ze dvou otázek odpovídali lépe žáci ZŠ. U první otázky, zaměřené na ideální ukrytí v případě jaderné havárie či jaderného útoku odpovídala lépe druhá skupina, kde odpovědělo správně 90 % respondentů, zatímco u žáků ZŠ byla úspěšnost 72 %. To se dá vysvětlit absolvováním branné výchovy, která byla s ohledem na studenou válku a hrozbu jaderného útoku zaměřena i na tyto situace. V druhém případě, který se týkal úniku nebezpečné chemické látky v okolí, však odpovídala lépe první skupina. Ideální úkryt v případě ohrožení nebezpečnou chemickou látkou by zvolilo 62 % žáků, zatímco u druhé skupiny pouze 60 % respondentů. U druhé skupiny byla totiž často vybranou odpovědí stejná odpověď jako v případě jaderného nebezpečí, což se však nedá považovat za správné. Většina nebezpečných chemických látek je těžších než vzduch, tudíž jsou obecně vhodnějším úkrytem vyšší patra budov.

Otázka, u které skupina žáků ZŠ propadla nejvíce, navazovala na ohrožení nebezpečnou chemickou látkou a týkala se improvizované ochrany těla a hlavy. V této doplňovací otázce měli respondenti uvést minimálně 3 věci, které by pro tyto účely použili. Zde odpovědělo správně pouze 32 % žáků, zatímco u druhé skupiny byla úspěšnost 72 %. Celkem 21 respondentů z první skupiny vůbec neodpovědělo. Z výsledků se dá vyvodit, že v této oblasti je míra znalosti žáků ZŠ velmi malá, zatímco u lidí, kteří prošli brannou výchovou, je znalost mnohem větší, a to i proto, že improvizovaná ochrana těla a hlavy se dá využít i při jaderném nebezpečí, na což byli připravováni v rámci branné výchovy.

Druhou otázkou, kde lepší výsledky vykazovali žáci ZŠ, byla otázka ohledně zásad chování při zemětřesení, konkrétně co dělat, pokud se při zemětřesení nacházím v budově. Zde odpovědělo správně 70 % respondentů z první skupiny, zatímco u druhé skupiny byla úspěšnost 56 %. U otázek na zásady chování při požáru už byla opět úspěšnější druhá skupina. Na obě otázky

zaměřené na správné chování při požáru v uzavřeném prostoru odpovídala lépe druhá skupina respondentů.

Poslední skupina otázek byla zaměřena na první pomoc. Informativní otázkou bylo, kde se respondenti seznámili se zásadami poskytování první pomoci. Zde byla nejčastěji uváděna odpověď *základní škola* u obou skupin. U druhé skupiny byla v možnosti *jiné* často doplňována i autoškola či různá školení a kurzy v rámci zaměstnání. Na otázku, zda si respondenti myslí, že by dokázali poskytnou první pomoc, byly celkem odlišné odpovědi. Odpověď *ano* či *spíše ano* uvedlo v první skupině celkem 56 % respondentů, zatímco v druhé skupině dohromady 86 % respondentů. První otázka pak byla zaměřena na resuscitaci, kde měl být uveden správný počet stlačení hrudníku za minutu. Z žáků ZŠ odpovědělo správně 54 % respondentů, zatímco z dospělých 92 % respondentů. Na otázku ohledně krvácení s cizím předmětem v ráně byl rozdíl v úspěšnosti nižší, když z první skupiny odpovědělo správně 80 % respondentů a z druhé skupiny 96 % respondentů.

Ze všech 20 otázek, které dotazník obsahoval, se správnost odpovědi posuzovala u 14 z nich, a to za účelem získání informací o znalostech obyvatelstva v oblasti OO, což bylo cílem této práce. Z těchto 14 hodnocených otázek byla ve 12 případech úspěšnější druhá skupina respondentů složená z lidí, kteří absolvovali brannou výchovu na ZŠ. Avšak výsledky, kterých dosáhli žáci ZŠ, byly pro mě velmi překvapivé. Ačkoliv bylo procento správných odpovědí v první skupině větší pouze ve dvou případech, i v otázkách, kde byla úspěšnější druhá skupina, dosáhli žáci ZŠ relativně velkého procenta správných odpovědí.

Přesto je však potřeba se pozastavit u některých otázek a odpovědí na ně. Hned v první otázce, kde byla posuzována správnost, nevyšly výsledky žáků ZŠ

příliš dobře. Za situace, při kterých se uplatňují opatření OO, byly nejvíce označovány odpovědi *vojenské ohrožení* a *teroristické útoky*, navíc všechny 4 správné odpovědi označilo jen 24 % žáků ZŠ. Mnoho z nich tedy netuší, že OO se týká nejen událostí vojenského charakteru, ale také nevojenských mimořádných událostí a krizových situací.

Dalším příkladem jsou otázky týkající se varování a varovných signálů. Konkrétně v otázce, kde měli respondenti na základě uvedených definic rozpoznat varovný signál všeobecná výstraha, byla úspěšnost odpovědí v první skupině pouze 50 %. Ačkoliv tedy v další otázce uvedlo 76 % žáků správnou reakci po zaznění tohoto signálu, je toto zjištění diskutabilní, jelikož polovina z nich nedokázala varovný signál správně určit.

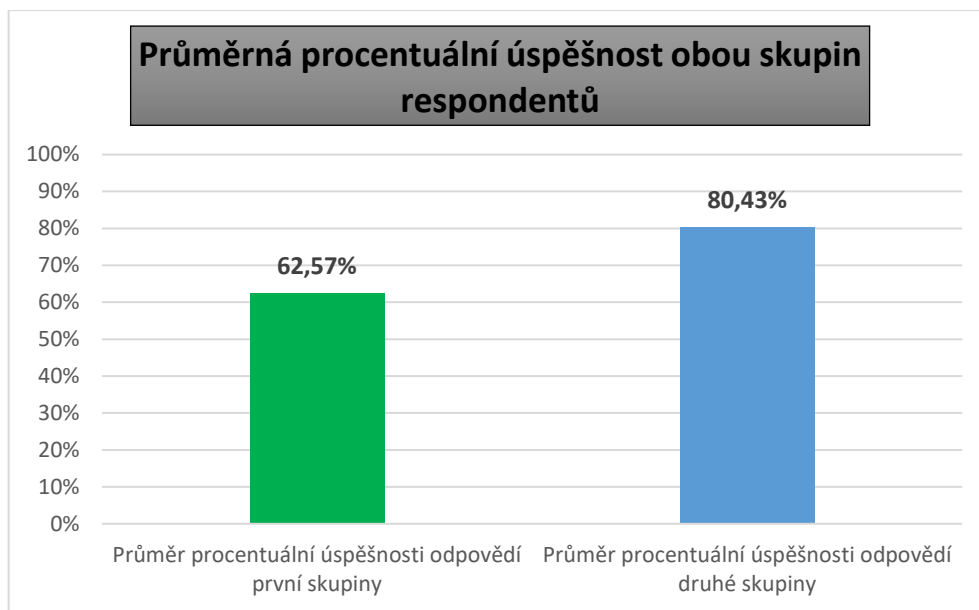
Nepříliš velké procento správných odpovědí bylo uvedeno i v otázce týkající se řízené evakuace. Zde si téměř polovina žáků ZŠ myslela, že taková evakuace nemůže být nařízena a že její uposlechnutí je dobrovolné.

Nejhůře hodnocenou otázkou z pohledu první skupiny byla otázka zaměřená na improvizovanou ochranu těla a hlavy, kde nedokázalo 3 prostředky individuální ochrany správně uvést 68 % žáků. Mnoho z nich tedy nejspíše ani netuší, v jakých případech se improvizovaná ochrana využívá, tudíž neznají ani její základní pravidla.

Skoro polovina žáků také nedokázala správně odpovědět na otázku z první pomoci ohledně resuscitace, což je z mého pohledu jedna ze základních znalostí v první pomoci. Správnou frekvenci stlačení hrudníku za minutu uvedlo pouze 56 % žáků.

Celková úspěšnost odpovědí u obou skupin respondentů byla zprůměrována, na základě čehož bylo dosaženo hlavního cíle práce, a to zjistit

znalost obyvatelstva ČR v oblasti OO a jeho připravenost na zvládnání mimořádných událostí. Tyto výsledky byly zaneseny do grafu (viz obrázek 51). Dále byla vytvořena hodnotící škála, na jejímž základě jsou výsledky vyhodnoceny (viz tabulka 3).

Obr. 51-Průměrná procentuální úspěšnost obou skupin respondentů. Zdroj: [vlastní]

Z grafu je patrné, že celková procentuální úspěšnost u první skupiny respondentů je 62,57 %. U druhé skupiny respondentů dosáhla celková úspěšnost 80,43 %. Lepší výsledky tedy vykazuje druhá skupina respondentů.

Tabulka 3-Hodnotící škála připravenosti obyvatelstva na mimořádné události. Zdroj: [vlastní]

Připravenost obyvatelstva na mimořádné události	Celková úspěšnost v %
Žádná	0-25
Nedostatečná	25-50
Dostatečná	50-75
Výborná	75-100

Vytvořená hodnotící škála je rozdělena do 4 bodů. Dle této škály se dá připravenost na mimořádné události u první skupiny respondentů s výsledkem 62,57 % označit za dostatečnou. Připravenost na mimořádné události u druhé skupiny respondentů je s celkovou úspěšností 80,43 % hodnocena jako výborná.

Výsledky obou skupin hodnotím pozitivně, jelikož předčily má očekávání. U obou skupin respondentů se úspěšnost pohybovala nad polovinou, u druhé skupiny dokonce překročila 80 %. Ačkoliv již není branná výchova vyučována jako samostatný předmět a její výuka je rozdělena do ostatních předmětů, jsou znalosti současných žáků ZŠ lepší, než jsem předpokládal. I přesto však výzkum ukázal relativně velké procento lidí, kterým tyto znalosti schází, neboť v situacích, při kterých může být ohrožen lidský život, je každá špatná reakce životu nebezpečná, tudíž každé procento lidí, kteří se nezachovají správně, je podstatné.

U druhé skupiny respondentů mě zarazila úspěšnost v otázce na ukrytí při úniku nebezpečné chemické látky, kde se mýlilo 44 % z nich. Horší výsledky než první skupina, měli dospělí i v otázce na zásady chování při zemětřesení, zde je však nutno uvést, že zemětřesení není na našem území příliš

pravděpodobnou mimořádnou událostí, tudíž je povědomí v tomto ohledu zřejmě celkově nižší.

Pravdou však je, že tyto znalosti by měly být komplexní, u všech typů ohrožení. I nepravděpodobné mimořádné události mohou kdykoliv nastat. Příkladem toho je tornádo, které v minulém roce zasáhlo ČR. Do té doby byl takový jev na našem území jen stěží předpokládáný, přesto se zde objevil.

To samé se dá konstatovat v situacích spojených s vojenským ohrožením. Branná výchova byla v minulosti zaměřena, na základě dřívějších zkušeností ze světových válek a s ohledem na tehdejší studenou válku, zejména na tyto události. Od té doby, se dle mého názoru, přestalo tolik uvažovat nad hrozbou válečného konfliktu nejen na našem území, ale v celé Evropě. Přesto v tomto roce vznikl na území Evropy ozbrojený konflikt mezi Ruskem a Ukrajinou, jehož vývoj je pro celý svět nepředpokladatelný. Z toho vyplývá, že by se jakékoliv riziko nemělo podceňovat a výuka znalostí o chování v mimořádných událostech by se měla zaměřovat i na události méně pravděpodobné, jelikož připravenost obyvatelstva na různé mimořádné události je základním předpokladem pro jejich úspěšné zvládnutí a pro minimalizaci jejich škodlivých dopadů.

S ohledem na první stanovenou hypotézu se potvrdilo, že míra znalosti u druhé skupiny respondentů je vyšší, což mohlo značně ovlivnit absolvování branné výchovy na ZŠ. Druhá hypotéza, která předpokládala, že celková připravenost obyvatelstva ČR na zvládnutí mimořádných událostí je nedostatečná, se dá na základě výsledků výzkumu vyvrátit. I tak však nelze dosažené výsledky považovat za naprosto uspokojivé, jelikož počet respondentů byl relativně malý a respondenti měli v každé situaci možnost volby odpovědi, což je poměrně snazší než odpověď vymyslet.

Otázkou tedy zůstává, jaký vliv na úspěšnost odpovědí měl koncept dotazníku, kdy měli respondenti ve většině případů možnost výběru ze tří odpovědí. Tento koncept byl však zvolen proto, abych jako zpětnou vazbu dostal alespoň nějakou odpověď, jelikož si nejsem jistý, zda by respondenti dokázali odpovědět na tyto otázky bez možnosti výběru.

Základní myšlenkou, kvůli které byl prováděn výzkum, byla otázka, zda by se měla do dnešních učebních osnov zahrnout obdoba branné výchovy. Na základě výzkumu se dá uvést, že celkově větší znalosti z OO a ze zásad chování při mimořádných událostech mají obyvatelé, kteří prošli výukou branné výchovy na ZŠ. Dá se tedy předpokládat, že základní znalosti byly nabyty na ZŠ v branné výchově. Musíme však brát v potaz i to, že v dnešní době médií a internetu, kde se velmi často mluví o různých mimořádných událostech, se nedá branná výchova na ZŠ považovat za jediný zdroj informací, jelikož se s těmito informacemi člověk setkává i v běžném životě.

Dle mého názoru však kvalitní základ, vytvořený během studia na ZŠ, může povědomí v této oblasti pouze zkvalitnit. Myslím si, že obdoby branné výchovy není v dnešní době nutné zavádět jako samostatný předmět, protože by to obnášelo složitý proces. Například by pro zavedení samostatného předmětu muselo mnoho pedagogických pracovníků projít školením k výuce takového předmětu, což by pravděpodobně obnášelo i vysoké náklady. Lepších výsledků by se však dalo dosáhnout, a to třeba systematizací vzdělávání a sjednocení metodiky vyučování, poněvadž k výuce v dnešní době existuje mnoho materiálů, ale žádný z nich není komplexní a neurčuje, co se kdy žáci mají naučit. Proto by podle mého názoru bylo zapotřebí zavést jednotný model, dle kterého by se prvky branné výchovy vyučovaly na ZŠ. Důležité je, aby všechny oblasti OO a nauka o zásadách chování v různých mimořádných

událostech byly dostatečně začleněny do ostatních předmětů a žáci s nimi byli průběžně seznamováni v průběhu celého studia na ZŠ.

Výuka by se dala podpořit i realizováním různých seminářů a školení, které by mohly obstarávat pověřené osoby, např. z řad IZS. Zábavnou a praktickou formou by tímto způsobem byly dětem vštěpovány všeobecné zásady připravenosti na různé mimořádné události. Dle mého názoru by vzdělávání tímto způsobem bylo mnohem efektivnější než povinný předmět v rámci výuky. Zastávám názor, že z praktických cvičení a názorných ukázek si studenti ZŠ odnesou mnohem více vědomostí než z výuky samostatného předmětu, který budou brát jako povinnost.

Na kvalitní základ informací ze ZŠ by měl být dle mého názoru kladen velký důraz, jelikož po ukončení studia na základní či střední škole, je vzdělanost v této oblasti už na každém jedinci zvlášť. ZŠ je tedy vlastně skoro jediným místem, kde lze efektivně do všech tyto vědomosti dostat. I pro dospělou populaci by bylo možné zavést určitou formu výuky a vzdělávání a zvyšovat tak připravenost na mimořádné události. Všeobecně se dá říct, že by se v obyvatelstvu měl především vzbuzovat zájem o OO, jelikož připravenost obyvatelstva je základem pro to, aby OO byla co nejefektivnější.

Propagace by se dala zajistit např. prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků v rámci kampaně, stejně jako tomu bylo a je u jiných problematik. I pro dospělé lze navrhnout možnosti besed či seminářů, které by napomáhaly získávání dalších informací a znalostí o OO. Zde je však problém v tom, že pro dospělou populaci by se jednalo pouze o dobrovolnou formu, tudíž by záleželo na každém jedinci, jak by se k tomu postavil.

Výzkumy v některých ostatních diplomových pracích, které se zabývají podobným tématem, ukazují většinou takové výsledky, že znalosti obyvatel

o chování při mimořádných událostech a o OO jsou nedostatečné. V ostatních výzkumech se většinou jedná pouze o dospělé osoby. Horší výsledky ostatních výzkumů mohou být způsobeny především větším počtem respondentů, popřípadě i tím, že se v dotaznících z některých jiných prací museli respondenti rozepsat a neměli na výběr z odpovědí.

7 ZÁVĚR

V této diplomové práci jsem se věnoval připravenosti obyvatelstva ČR na úkoly OO. Cílem teoretické práce bylo stručně a jasně popsat a charakterizovat systém OO v ČR. Teoretická část se zabývá historií a vývojem OO na našem území, hodnotí současný stav a uvádí základní legislativní normy pro tuto oblast. V neposlední řadě obsahuje informace o koncepci OO a shrnuje vybraná základní opatření OO.

Podstatou praktické části bylo s ohledem na cíl práce zjistit míru znalostí obyvatelstva ČR v oblasti OO a jeho připravenost na zvládnutí mimořádných událostí. Toho bylo dosaženo provedením dotazníkového šetření mezi 50 žáky ZŠ a 50 dospělými lidmi, kteří absolvovali výuku branné výchovy. Úlohou tohoto výzkumu bylo na jeho základě posoudit, zda by se do dnešních učebních osnov měla zavést obdoba branné výchovy. Výsledky ukázaly, že lidé, kteří prošli na ZŠ brannou výchovou, mají větší znalosti než současní žáci ZŠ. Diskuse obsahuje vlastní názor na znovuzavedení branné výchovy do škol a další navrhovaná opatření, která by mohla zlepšit současný stav.

Cíle, které byly vytyčeny pro tuto diplomovou práci, byly splněny. Doufám, že tato práce bude přínosem nejen pro mě, ale i pro veřejnost. Na základě podobných výzkumů by mohlo být posuzováno obnovení branné výchovy ve školách.

Vyhodnocení hypotéz:

H₀₁ – Lidé, kteří na základní škole absolvovali výuku branné výchovy, mají větší znalosti v oblasti ochrany obyvatelstva než současní žáci základních škol. - ANO

H₀₂ – Celková připravenost obyvatelstva ČR z hlediska ochrany obyvatelstva je nedostatečná. - NE

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
OO	Ochrana obyvatelstva
ZŠ	Základní škola
CPO	Civilní protiletecká ochrana
IZS	Integrovaný záchranný systém
HZS	Hasičský záchranný sbor
HOPKS	Hospodářská opatření pro krizové stavy
ORP	Obec s rozšířenou působností
JSVV	Jednotný systém varování a vyrozumění
MV-GŘ HZS ČR	Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, Danuše KRATOCHVÍLOVÁ ml. a Libor FOLWARCZNY. *Ochrana obyvatelstva*. 2. vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. ISBN 978-80-7385-134-7.
- [2] PARKAN, František a kolektiv. *Nástin historie ochrany obyvatelstva I. díl: Od počátku dějin lidstva do roku 1795*. 2017. ISBN 978-80-246-3564-4.
- [3] HORÁK, Rudolf, Lenka DANIELOVÁ, Ludvík JUŘÍČEK a Ladislav ŠIMÁK. *Zásady ochrany společnosti*. Ostrava: KEY Publishing, 2015. ISBN 978-80-7418-236-5.
- [4] doc. PhDr. EICHLER, Jan, CSc. *MEZINÁRODNÍ BEZPEČNOST NA POČÁTKU 21. STOLETÍ*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky – Agentura vojenských informací a služeb, 2006. ISBN 80-7278-326-2.
- [5] Bc. TESAŘOVÁ, Radka. *Branná výchova a obrana státu v českém školství* [online]. Hrušovany u Brna: Ministerstvo obrany České republiky – Agentura vojenských informací a služeb, 2016 [cit. 2022-05-03]. ISBN 80-7278-326-2. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/kzodm/diplomova_prace.pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno. Vedoucí práce PhDr. Mgr. Radim Štěrba, Ph.D., DiS.
- [6] MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030* [online]. Praha, 2013 [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Koncepce-ochrany-obyvatelstva-2020-2030_1_.pdf
- [7] Kolektiv autorů. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení* [online]. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015 [cit. 2022-05-03]. ISBN 978-80-86466-62-0. Dostupné z: <http://vinsova.cz/co/pdf/ooakr.pdf>

- [8] ZPĚVÁK, Aleš. *Zákon o integrovaném záchranném systému (239/2000 Sb.) - Komentář*. Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-199-8.
- [9] ÚZ č. 1459 - *Krizové zákony, HZS, Požární ochrana, Obnova území*. Sagit, 2021. ISBN 978-80-7488-497-9.
- [10] VANÍČEK, Jiří a kolektiv. *Právní úprava krizového řízení v ČR: vybrané problémy právní teorie i praxe*. Praha: Eurolex Bohemia, 2006. ISBN 80-86861-69-4.
- [11] Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- [12] Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky
- [13] Zákon č. 222/1999 Sb., Zákon o zajišťování obrany České republiky
- [14] Zákon č. 239/2000 Sb., Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
- [15] ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém*. 2. vydání. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. ISBN 9788073850074.
- [16] Dr. HANUŠKA, Zdeněk, Ing. Květoslava SKALSKÁ a Ing. Milan DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Modul I*. 2. vydání. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.
- [17] Zákon č. 240/2000 Sb., Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)
- [18] Ing. Mgr. RICHTER, Rostislav. *Slovník pojmů krizového řízení*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2018. ISBN 978-80-87544-91-4.
- [19] Zákon č. 241/2000 Sb., Zákon o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů
- [20] Zákon č. 133/1985 Sb., Zákon České národní rady o požární ochraně
- [21] Zákon č. 224/2015 Sb., Zákon o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších

- předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)
- [22] Zákon č. 254/2001 Sb., Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
- [23] Vyhláška č. 328/2001 Sb., Vyhláška Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému
- [24] Vyhláška č. 380/2002 Sb., Vyhláška Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva
- [25] Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., Nařízení vlády k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)
- [26] ING. PACINDA, Štefan Ph.D. a Ing. Ján PIVOVARNÍK. *Kolektivní ochrana obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-67-9.
- [27] KROUPA, Miroslav. *Ochrana obyvatelstva*. Praha: Armex. ISBN 80-86795-33-0.
- [28] HORÁK, Rudolf, Lenka DANIELOVÁ, Jan KYSELÁK a Ladislav NOVÁK. *Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu: [prevence řešení mimořádných krizových situací]*. Praha: Linde Praha, 2011, 456 s. ISBN 978-80-7201-827-7.
- [29] Varování. <https://www.hzscr.cz> [online]. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-varovani-varovani.aspx>
- [30] FOLWARCZNY, Libor. *Evakuace osob*. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. ISBN 9788086634920.
- [31] ADAMEC, Vilém. *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. ISBN 9788073851187.
- [32] KŘÍŽKOVÁ, Lucie. *Evakuace a ukrytí osob v Prostějově* [online]. Uherské Hradiště, 2017 [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/41214/k%C5%99%C3%AD%C5%BEkov%C3%A1_2017_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce doc. Ing. Ivan Mašek, CSc.

- [33] KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše. *Ochrana obyvatelstva*. 1. vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005. ISBN 80-86634-70-1.
- [34] Ing. FOLDYNA, Libor. *Nouzové přežití*. 2. vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009. ISBN 978-80-7385-077-7.
- [35] HANZELKOVÁ, Alena, Miloslav KEŘKOVSKÝ a Oldřich VYKYPĚL. *Strategické řízení: Teorie pro praxi, 3. přepracované vydání*. C. H. Beck, 2017. ISBN 9788074006371.
- [36] SARSBY, Alan. *Swot Analysis: A Guide to Swot for Business Studies Students*. Spectaris, 2016. ISBN 9780993250422.
- [37] LAWRENCE, G. Fine. *The SWOT Analysis: Using your Strength to overcome Weaknesses, Using Opportunities to overcome Threats*. CreateSpace Independent Publishing Platform, 2009. ISBN 978-1449546755.
- [38] ŠIMEK, Jan a Martina HALÍŘOVÁ. *Škola a válka: branná výchova v české škole*. Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského, 2021. ISBN 978-80-86935-56-0.

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obr. 1-Vztah OO, civilní ochrany a civilní obrany	17
Obr. 2-Nejvýznamnější faktory ovlivňující rozvoj ochrany obyvatelstva	25
Obr. 3-Schematický průběh signálu všeobecná výstraha u elektronické sirény	28
Obr. 4-Schematický průběh signálu požární poplach u rotační sirény	28
Obr. 5-Typy evakuace.....	30
Obr. 6-Graf věkových kategorií respondentů	42
Obr.7-Graf odpovědí první skupiny k otázce 2	43
Obr. 8-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 2.....	43
Obr. 9-Graf odpovědí první skupiny k otázce 3.....	44
Obr. 10-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 3	45
Obr. 11-Graf odpovědí první skupiny k otázce 4	46
Obr. 12-Počet správných odpovědí první skupiny u otázky 4	46
Obr. 13-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 4.....	47
Obr. 14-Počet správných odpovědí druhé skupiny u otázky 4	47
Obr. 15-Způsob seznámení se se zásadami chování při mimořádných událostech u první skupiny respondentů	48
Obr. 16-Způsob seznámení se se zásadami chování při mimořádných událostech u druhé skupiny respondentů	48
Obr. 17-Graf odpovědí první skupiny k otázce 6.....	50
Obr. 18-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 6	50
Obr. 19-Graf odpovědí první skupiny k otázce 7.....	51
Obr. 20-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 7	51
Obr. 21-Graf odpovědí první skupiny k otázce 8.....	52
Obr. 22-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 8.....	52
Obr. 23-Graf odpovědí první skupiny k otázce 9.....	53
Obr. 24-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 9	53

Obr. 25-Graf odpovědí první skupiny k otázce 10	54
Obr. 26-Správnost odpovědí první skupiny u otázky 10.....	54
Obr. 27-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 10.....	55
Obr. 28-Správnost odpovědí druhé skupiny u otázky 10.....	55
Obr. 29-Graf odpovědí první skupiny k otázce 11	57
Obr. 30-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 11	57
Obr. 31-Graf odpovědí první skupiny k otázce 12	58
Obr. 32-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 12	58
Obr. 33-Graf odpovědí první skupiny k otázce 13	59
Obr. 34-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 13.....	59
Obr. 35-Graf odpovědí první skupiny k otázce 14.....	60
Obr. 36-Správnost odpovědí první skupiny u otázky 14.....	60
Obr. 37-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 14.....	61
Obr. 38-Správnost odpovědí druhé skupiny u otázky 14.....	61
Obr. 39-Graf odpovědí první skupiny k otázce 15	63
Obr. 40-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 15.....	64
Obr. 41-Graf odpovědí první skupiny k otázce 16	65
Obr. 42-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 16.....	65
Obr. 43-Způsob seznámení se se zásadami poskytování první pomoci u první skupiny	66
Obr. 44-Způsob seznámení se se zásadami poskytování první pomoci u druhé skupiny	66
Obr. 45-Graf odpovědí první skupiny k otázce 18.....	68
Obr. 46-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 18.....	68
Obr. 47-Graf odpovědí první skupiny k otázce 19.....	69
Obr. 48-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 19.....	69
Obr. 49-Graf odpovědí první skupiny k otázce 20	70
Obr. 50-Graf odpovědí druhé skupiny k otázce 20.....	70
Obr. 51-Průměrná procentuální úspěšnost obou skupin respondentů	78

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1-SWOT analýza silných a slabých stránek systému OO	36
Tabulka 2-SWOT analýza příležitostí a hrozeb systému OO	37
Tabulka 3-Hodnotící škála připravenosti obyvatelstva na mimořádné události	79